

Brassói Lapok

Ára 5 lej

Csütörtök
1931 * július 2

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

147. szám
XXXVII. évfolyam

Ára 5 lej

LEX ARGETOIANU

MINDEN ANARCHIA LEGJOBB ELLENSZERE A TÖRVÉNYESSÉG

Amint tegnap megírtuk már, az „állam rendjének s biztonságának védelmére” új törvényt születik. Már vajdák is vele Argetoianu, a boldog anyja, néhány nap csupán és napvilágra hozza a szörös-nyomor k csecsemőt, mely meg fogja rövidíteni jogainkat és a biztonság címén még bizonytalanabbá teszi életünket.

Hogy mi minden lesz ebben az új törvényben, még nem is lehet pontosan tudni. E pillanatban, amikor e sorok íróinak, éppen nagy tanácskozások folynak felőle a belügyminisztériumban. Keresik a formát, amelybe beleilleszkék a paragrafusokat: egyik csoport azt akarja, hogy függesszék fel a régi Marzescu-törvényt s merőben új javaslatot terjesszenek a parlament elé, a másik megelégedne azszal, hogy a Marzescu-törvény keretébe illeszszék be a tervbevett új szakaszokat.

Hát hogy miképpen lesz, az nem fontos. De hogy meglesz, az bizonyos.

Gazdagabbak leszünk egy csomó új büntetssel. Ez a törvény teremti meg őket.

Hogy példákat mondjunk, kifejező példát; tegyük fel a következő esetet:

Megy az utcán két ember és beszélgetnek. Természetesen keserű hangon. Beszélget-e ma másképpen két ember, mint keserű hangon?

Azt mondja az egyik a másiknak:
— Ó, hogy fordulna fel ez a nyomorult világ!

Ez egy olyan felkiáltás, amiben nincs semmi. Elmondjuk naponta százszor is. Közhely. Csak úgy kiszalad a szájunkból. Sok a gondunk, hát sóhajtottunk egyet. Nem történik érte semmi baj.

Illetve nem történt érte eddig semmi baj. De ezután nem így lesz. Mert ha törvénytelen az ártatlan felkiáltást meghallja egy spion, vagy valamelyik tulbuzgó kormánypárti honfiu, azonnal lefűlel és ezt jól is cselekszi, mert:

1. Azt kívánod, hogy forduljon fel ez a nyomorult világ, tehát ugynevezett felforgató érzelmekkel rendelkezel. Ez beletűközik a Lex Argetoianu első paragrafusába, 6 hónaptól három évig terjedő.

2. Miután az óhajnak agitációs jellege van, nyilvánvaló, hogy valamelyik szélsőséges csoport érdekében izgatasz. Lex Argetoianu második paragrafus, 1 évtől 5 évig terjedő....

3. S mivel ez agitációs művelésben tetten érettél, bűnöd a Lex Argetoianu harmadik paragrafus, 1 évtől 15 évig terjedő....

A végén úgy lecsuknak, hogy azt se tudod, fiu vagy-e, vagy lány. Ágyban, párna között fekszel le és sóbányában csikós daróiban ébredsz fel.

Ezt nevezik a lelkiismeret szabadságának.

Tehát jön az új rendtörvény. Be kell vallanunk, hogy a dolog nem lep meg tulságosan bennünket. Elvégre minden új kormány hoz egy törvényt, mely megszorítja a közszabadságokat azon a címen, hogy az intézkedések a szélsőségek ellen szólnak.

A feltűnő és érdekes azonban az, hogy ezek a törvények cseppet sem akadályozzák meg a szélsőséges mozgalmak kifejlését, ellenben mindig alaposan megnyirbálták edes mindannyiunk szabadságát. Itt van például a nemzetiparasztpárt esete. Mikor kormányon volt; hiába tiltakozott az ország, megszavaztatta az állam törvényt. Erre most eme törvény alapján bíróság elé állították a párt egész Prahova-megyei szervezetét. Rájuk húzzák a saját maguk által készített vizes lepedőt. Ezért nem lepődünk majd meg; ha holnap Jorgát ítélik majd el a most kovácsulódó paragrafusok alapján.

Öszinték leszünk és megkérdezzük: Mi nek kell ez az új törvény?

Hiszen ha a kormány tényleg csak az anarchiát akarja megakadályozni, miért nem alkalmazza a most érvényben levő

törvényeket? Még csak nem is a Marzescu törvényt, ez is tulzott. Hanem egyszerűen a régi büntetőtörvénykönyvet. Elég megfélelő paragrafusa van annak is.

A választások előtt és alatt a kormány állandóan azt hangoztatta, azt ígérte, hogy nem hoz új jogfosztó törvényeket. Most pedig minden ürügy jó arra, hogy megszülessék a Lex Argetoianu.

Fel kell emelnünk a javaslat ellen szavunkat, mely azon a címen, hogy megakadályozza az anarchiát, a katonai hatóságoknak teljes jogot akar házkutatásokra, letartóztatásokra, sőt a katonai bíróságoknak lelkiismereti kérdésekben va-

ló ítélkezésre. Hát mi más ez, mint az ostromállapot bevezetése?

S miért kell ezt újra bevezetni, mikor évekkkel ezelőtt felfüggesztették anélkül, hogy.... forradalom vagy anarchia következett volna?

S vajjon nem gondoltak azzal, hogyha ezentul nemcsak a büntetteket, hanem a gondolatot is büntetni fogják, akkor ez a lelkiismereti szabadság megfojtását jelenti, amit viszont az alkotmány garantál?

Hát vajjon lehet-e parlamentárisan kormányozni az alkotmány ellenére?

Ismételjük, hogy amikor e sorok megjelennek, a belügyminisztériumban éppen tanácskozások folynak a törvénytervezetről. Reméljük, hogy a kormány megáll e tanácskozásoknál, meggondolja magát és a végső pillanatban azt mondja:

— Halt!... Minden anarchia legjobb ellenszere a törvényesség.... Az anarchia ott kezdődik amikor mi arcucsapjuk az alkotmányosságot.

Ismertes, hogy Cuza ur szoros barátaságot, sőt fegyverszövetséget tart a kormánypárttal. Jorga és Argetoianu az an-

tiszemita apostolon keresztül támadják barátukat és a szövetségüket, a liberális pártot.

A liberálisok szócsöve, a Viitorul most gunyosan megjegyzi, hogy Cuza sem állt volna olyan feltétel nélkül a kormány oldalára ha tudta volna, hogy az mivel törvényt készít előrukkolni. Hiszen Lex Argetoianu nemcsak a baloldali, hanem a jobboldali szélsőségeket is sujtja Cuza, valamint egész csoportja éppen a szélső jobbhoz tartozik.

Meg kell erre jegyeznünk, hogy a Viitorulnak felesleges a fejét fájlaltia Cuza miatt. Tudja az öregur, mit csinál. Előre megjósoljuk, hogy nemcsak fenntartja a fegyverbarátságot a kormánnyal, hanem a Lex Argetoianut is meg fogja szavazni.

Mert ez a Lex Argetoianu nem szól a jobboldal ellen. Sőt nem is csupán a baloldal ellen.

Hanem az egész ország demokratikus rendje, szabadság-élete, jogrendszere; alkotmányossága ellen.

Hát miért ne szavazná meg?

Franciaország kitart merev álláspontja mellett

Megszakadtak a francia és amerikai tárgyalások

Mellon amerikai kiküldött nem hajlandó respektálni a francia kikötéseket

Páris, június 30.

A francia kormány hivatalos jelentése szerint Mellon amerikai pénzügyi államtitkár és a francia kormány tagjai között a Hoover-féle ajánlatról folytatott tanácskozások hétfőn este megszakadtak.

Franciaország politikai köreiben a hivatalos jelentés óriási megdöbbenést váltott ki, mert a tárgyalások megszakadását úgy magyarázzák, hogy

igen mélyreható ellentétnek kell fennállania az amerikai és a francia álláspont között, ha a megbeszéléseket szerda estig, tehát 36 óráig megszakítják.

A párisi amerikai nagykövetségen is igen pesszimistikusan ítélik meg a Mellon-féle tárgyalások szerdára való elhalasztását. Az amerikai álláspont szerint

a francia megbízottak eddig egyetlen lényeges pontot sem engedtek a kormány eredeti, hajthatatlan és elzárkózó álláspontjából.

Bár az amerikai-francia tárgyalások megszakadásáról a közelebbi részletek hiányoznak s azokat a francia Lőzvélemény is a legnagyobb türelmetlenséggel várja, a jól értesült diplomáciai körök úgy tudják, hogy

Franciaország két rideg követelést állított szembe a moratóriumra vonatkozó ajánlattal.

Ezek a követelések a következők:

1. A moratórium idején szünetelő fizetéseket Franciaország csak kölcsönnek tekinti és a határidő lejártá után az esedékességeket azonnal törleszteni kell.

2. Vitás esetekben igénybe vehessék a hágai nemzetközi döntőbírósg ítéletét.

Amerika egyik ajánlatot sem fogadta el s ezért kellett a tárgyalásokat megszakítani, hogy szerda estig új megoldási lehetőséget keressenek.

A párisi baloldali lapok jelentése szerint Mellon erőlyesen állást foglalt a

francia kormánynak azon terve ellen, hogy a moratórium ideje alatt a nem védett annuitások címén felszabaduló összegeket a franciabarát államok: Jugoszlávia, Görögország és Belgium között osszák szét kölcsön formájában.

Mellon kitartott eredeti álláspontja mellett és követelte, hogy a felszabaduló összegeket egyedül Németország gazdasági válságának elhárítására fordítsák.

Washingtoni jelentés szerint egyébként Mellon államtitkár hétfőn délután telefonon jelentkezett Hoover elnöknek, akit részletesen tájékoztatott a párisi tárgyalások állásáról.

Amíg Párisban szinte késhegyre menő küzdelem folyik az amerikai és a fran-

cia álláspont összeegyeztetése körül, két franciabarát állam, Belgium és Csehszlovákia kormánya már nyilatkozott a moratórium ajánlatáról.

Belgium jegyzéke közli, hogy a belga kormány elvben hozzájárult Hoover javaslatához, de kivételes bánásmódról tart igényt s reméli, hogy ezzel a körülménnyel végrehajtás esetén az összes érdekelt hatalmak számolni fognak.

Nagyjelentőség a csehszlovák kormány hozzájárulása is, amely már eljutott Washingtonba. Az Unió kormánya azért tulajdonít nagy fontosságot a belga és a csehszlovák elvi hozzájárulásnak, mert mind a két állam ismert szoros francia kapcsolatairól.

Újra Hans Otto Roth lett a német párt elnöke

A német párt zárt sorokban áll Brandsch Rudolf háta mögött

Bukarest, június 30

A német párt parlamenti csoportja az új parlament megalakulása után megtartotta tisztújító gyűlését. Elnökké az idén is Hans Otto Roth képviselőt választották meg, aki már közel egy évtized óta viseli ezt a tisztséget. Alelnökké a sváb Kreuter Ferenc dr.-t választották meg. A német párt tisztújító gyűlése után kiadott hivatalos közlemény szerint a tisztújításon kívül a német párt a Jorga kormány által felállított kisebbségi államtitkárság kérdésével foglalkozott. A párt egyöntetűen elhatározta, hogy

Brandsch Rudolf kisebbségi államtitkár a leghatározottabban támogatni fogja munkájában.

Együttal a német párt — mondja a hivatalos közlemény — sajnálattal állapította meg, hogy a kisebbségi államtitkársági rang viselője különböző oldalról — főleg néhány sajtóorganum részéről — többszörös támadásoknak volt kitéve. A németpárt ezeket a támadásokat a legha-

tározottabban visszautasítja és hangsúlyozza, hogy zárt sorokban Brandsch Rudolf mögött áll.

A hivatalos kommuniké ezután kifejezésre juttatja azon várakozását, hogy tekintettel hivatala fontosságára és jeleöntőségére a sajtó is meg fogja adni Brandsch Rudolf államtitkárnak azt a támogatást, amelyet az összes kisebbségek jogainak megvédése és az államvezető néppel való lelki megértés érdekei megkívánnak.

A német párt tehát támogatást kér Brandsch Rudolf részére. De nem volna sokkal egyszerűbb, ha Brandsch Rudolf, aki már közel három hónap óta van hivatalában, végre be is bizonyítaná, hogy tényleg az összes kisebbségek érdekeiért dolgozik hivatalában? Ebben az esetben nem is volna szükség a német párt támogatást kéro felhívására, a jól és becsületesen végzett munka eredményeképpen Brandsch Rudolfnak ez a támogatás hivatalanul is kijárna.

KOLOZSVÁRI LEVÉL

Ujabb szenzációk a feketeszesz-ügyben. Filimon komiszár házai és betétkönyve. A bürokrácia világrekordja: egy adótörlesztés. Üzletek, amelyek egy szép napon zárva maradnak. Miért van hatszáz üres lakás Kolozsváron?

Kolozsvár, június 30.
A feketeszeszügyet megint megkavarta a kolozsvári vizsgálóbíró. Négy újabb lefoglalást történt.

A lefoglalásokat közlő a legérdekesebb figura kétségtelenül Filimon komiszár. Tömzsi, pirosposztag arcú férfi. — Azt mondják, csendőrmester volt valamikor és úgy került a szigurancahoz. A nagy és titokzatos hatalmul Sava Cornél vízér-inspektor mellé. Éveken át ő képviselte az állambiztonsági hivatalt a szokásos idegenellenőrzési bizottságokban. A verziók megoszlanak róla. Vannak, akik azt erősítik, hogy Filimon ebben a minőségben, ahol a sziguranca szava volt a döntő; sok szíveséget tett külföldi állampolgároknak és „idegeneknek” — akik a közigazgatási bürokrácia jóvoltából idegenként, hazátlanként szerepeltek a hatósági lajstromokban. Ezt azok is elismerik róla, akik hozzáteszik, hogy Filimon nem ingyen tette meg ezeket a szíveségeket. Másikútonban hogyan szerezhette volna havi 4000 lejese fizetéséből házakat Kolozsváron. Nagyváradon és — Csehszlovákiában; ahogy a fáma tudja róla. Az első kerületi közigazgatási kapitányság nemrég — a szilágynagyfalui rémuralom kipattanása idején — az ügyesség utasítására utánanézett ezeknek a híreknek, amelyek arról is tudtak, hogy Filimonnak 80 ezer (más verzió szerint 800 ezer) pengőről szóló betétkönyve van az egyik budapesti nagybánknál — a gyermeke nevén, mint ahogy a háza; is a felesége és nem a maga nevére íratva.

Nem lehet még tudni, hogy ezekből a hírekből mit és mennyiben igazolt be a nyomozás; de az kétségtelen, hogy Filimon szegényember volt, amikor Kolozsvárra került és ma gazdag ember hírében áll és ennek megfelelő életmódot folytat is. A 30 napi vizsgálati fogság is, amelyet elrendeltek ellene, amellel bizonyít, hogy Filimon vagyonának eredetét nem tudja legálisan igazolni. Ha az idegenrevízió szaga le is szállt róla, a feketeszesz-illat még erősen érzik rajta.

Még egy érdekes új lakója van szombat óta a kolozsvári ügyesség fogházának. Ugyancsak a feketeszeszügyből kifolyólag. Bergfeld Izsák cécei szeszgyáros. Moga Jenő bánffyhyunadi expolgármester feljelentése alapján tartóztatták le. Moga Jenő mások ellen is tett feljelentést, még pedig csakugyan bűnvádi alapon és ezek még szabadlábon vannak. Sőt éppen a szeszügyeket vezetik Kolozsmegyében.

Ő, szent bürokrácia, amely tönkretesz bennünket. Szakemberek mondják; hogy Románia egész államgépezetét pontosan 50 százalékkal kevesebb tisztviselővel sokkal jobban lehetne ellátni — ha nem lenne bürokrácia. Mi még a hirhét osztrák bürokratizmuson is túlszárunk.

Kolozsváron most folynak az adófelbevezési tárgyalások. Az adókievítő bizottság egyik nem kincstári tagja mesélte az alábbi esetet, amely iskolapéldája annak, hogy mennyi fölösleges munkát végezhetnek a mi tisztviselőinkkel. Ime:

Az egyik adóalany beszüntette egyik adó alá eső vállalkozását és kéri adójának törlesztését. Írásban. A törvényt beiktatják, átteszik a referenshez, aki jelentést tesz a pénzügyigazgatónak. A pénzügyigazgató ráírja az aktára, hogy az ügy kivizsgálandó. Ez azt jelenti, hogy a törlesztési akta három kézen keresztül eljut az illetékes közeghez, akinek utasítására az adóvégrehajtó kiszáll az adózóhoz, ahol megállapítja, hogy az illető csakugyan beszüntette a kérdéses adónem alá eső vállalkozását és így nincs mi után behajtani a kivetett adót. Erről a megál-

apításról a végrehajtó ugynevezett nemleges zálogolási jegyzőkönyvet vesz fel és elmegy vele az illetékes adóhivatalba. Az adófőnök igazolja a végrehajtó megállapítását és az aktát átteszi a pénzügyigazgatósághoz. Ez most egy adóellenőrt küld ki az adófizetőhöz. A kontrollor is helyszíni jegyzőkönyvet vesz fel az adók megszűnéséről és azt betérjeszti a pénzügyigazgatóhoz, aki a maga igazolásával látja el a már aktacsomóvá nőtt ügyet, felküldi Bukarestbe a pénzügyminiszteriumhoz és engedélyt kér az adó törlesztésére.

Még nincs vége.
A pénzügyminiszterium az ügyet kiadja valamelyik inspektorának, aki megfelelő lapidij és költség felszámításával, ugyancsak helyszíni kiszállást tart a tényállás ellenőrzésére és jelentést tesz a miniszternek. Már most vagy elhiszi neki a miniszter, amit jelent, vagy — ami már nem egyszer megtörtént — nem hiszi el, hanem újra kivizsgálattja az egész dolgot az egyik vezérinspektorral és ha időközben a szerencsétlen adózó meg nem hal, vagy el nem árverezik az adó miatt, —

körülbelül két év leforgása alatt a pénzügyminiszterium valóban kiállítja a törlesztési engedélyt.

Csoda-e, hogy ilyen „fürgő” pénzügyi adminisztráció mellett az állam folyton deficitet dolgozik? És hogy a visszaéléseket csak akkor fedezik fel, amikor a hűnös az ellopott milliókkal az Azori-szigeteken üdül?

A szokásos nyári inzulencia-hullám Kolozsváron is szépen arat. Nincs olyan nap, hogy egy-egy ismert cégtábla le ne kerüljön a falról. Minden reggel legalább egy rollóval többet „felejtene el” felhuzni. Ha még nem járt le az üzlethelyiség szerződése és a negyedévi bér véletlenül ki van fizetve, a szerencsétlen kereskedő beáll az üres falak közé és ott tölti el a meleg napokat, miután strandra már nem jut neki.

Ebben az akasztófahumorral tengődő világban született meg Kolozsváron (vagy másvalahol?) a következő szállóige:

Két kereskedő találkozik. Az, aki bama-

Alattomos merénylet készül a volt magyar tisztviselők nyugdíjjogosultsága ellen

Az esküt nem tett magyar tisztviselők nagyrészt meg sem kapták már járandóságukat, de még a reményt is kiragadja kezükből a tulzó sovinizmus

Bukarest, június 30.

Valahányszor a többségi pártok vetekeznek egymással a sovén honmentés, a tulzó, tajtékzó nacionalizmus terén, ennek — amint keserű tapasztalatainkból már régen tudjuk — mindig és elsősorban a kisebbségek s közöttük különösen a magyarság issza meg a levét. Ebben a vonatkozásban csak fordítva állja meg helyét az a közmondás, hogy két veszekedő között rendszerint a harmadik örül, mert akárhány román párt tülekedik egymással, mi ebből is csupán a rövidebbet húzzuk.

Napjainkban két tényező alakítja a belpolitika legtöbb eseményét: egyrészt az a szinte általános törekvés, amely arra irányul, hogy lerombolja, leépítse még azt a kevés jót is, amit a nemzeti parasztpárt ugyancsak balkezes és ha-

tározatlan uralmával alkotott, másrészt pedig a liberálisok és a Jorgapárt között lázas tullicitalás a türelmetlenség terén. A liberálisok — előre lehetett ezt látni már a választási kartell létrejöttékor — az ellenzékben is kormányozni akarnak, mint ahogyan ezt nem egyszer sikerült már tenniük. Mindenképpen gyámkodni próbálnak a kormány fölött s megszokott módszereikkel, leginkább persze sovén nagyhanguságukkal máris jó néhányszor leterrorizálták.

Jorga miniszterelnök kétségtelenül jóhiszemű kezdeményezéseit a kisebbségi kultúrpolitika terén verszegény, jelentéktelen szemfényvesztéssé tartalmatlanították.

Az új érettségi törvény kisebbségi ren-

rabb megszólal, felteszi a kérdést: — Maga mikor lesz fizetésképtelen? Mire a másik ezt válaszolja: — Én egyelőre csak képtelen vagyok fizetni, de a szomszédom az fizetésképtelen.

A kolozsvári háztulajdonosok újabb akcióra készülnek a lakásforgalom szabadságának helyreállítása érdekében. Azzal érvelnek, hogy annyi lakás áll üresen, hogy nem szükséges megvédeni a régi lakókat, akik olyan keveset fizetnek. Kolozsváron mintegy 600 üres lakás van.

Azok a lakók, — 99 százalék — akiket nem véd a lakbértörvény, szintén helyeslik a háztulajdonosok akcióját, hiszen 12 éven át ők fizették meg azt a különbözetet, amivel a védelemben részesülő lakók kevesebbet fizettek. Két szoba-konyháért 4—6 ezer lejet fizetnek sokan még ma is havonta, amikor a régi lakók 800—1200 lejt fizetnek 4—5 szobás lakásokért.

Csak egy szépséghibája van a háztulajdonosok akciójában. Az, hogy igen sok háztulajdonos inkább hagyja hónapokig üresen állni a lakását, de nem enged a béréből még 500 lejt sem. Ezért van 600 üres lakás Kolozsváron. És ha a háziurak — ezek a kivételek — megmaradnak rideg álláspontjuk mellett, ez a 600 lakás még 1941-ben is üresen fog állni. Azon egyszerű oknál fogva, hogy a lakók már nem tudják a 4—6 ezer lejes havi házbérek fizetni. Boldogok, ha az egész havi keresetük felrug ennyire.

Bányai Ernő

HA BUTOR
LEGYEN

SZEKELY & RÉTI
BUTORGYÁRÁBÓL
MAROSVÁSÁRHELY
BUKAREST
BRASSÓ
NAGYSZEBEN
MOTTO:
ELSŐKÉZBŐL — A LEGJOBBAT — LEGOLCSÓB-
BAN, KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEKKEL

»Meg kell szüntetni a volt magyar tisztviselők nyugdíját!«

Tessék csak figyelni: ugy az Ordinea, mint a komolyabb Viitorul, mindkettő liberális szócsó, legutóbbi számában cikket szentel a nyugdíjúgynek s revízióját követeli a módosításoknak, amelyeket a nemzeti parasztpárt a nyugdíjtörvényen eszközölt. A Viitorul „Elég-tétel a román nyugdíjasoknak” címmel bejelenti, hogy

a kormány törvényjavaslatot terjeszt a kamara elé a nyugdíjtörvény ama intézkedéseinek a hatályon kívül való helyezésére, amelynek alapján a nemzeti parasztpárt 10 és 15 évi szolgálati időt ismer el számos kegyeltje javára, aki pedig csak 8—10 évet szolgált valójában

s ezáltal az államot több ezer ál-nyugdíjossal és több száz millió nyugdíjjal terhelte meg. Ezzel egyidejűleg a közismerten szabadszájú „Ordinea”, a Viitorulnak ez a fenyegetéskedő testvéröccse már nyíltan elárulja, miről van tulajdonképpen szó. Igen, meg akarják vonni nagyon sok olyantól a nyugdíjat, akit a nemzeti parasztpárt uralma alatt talán tényleg jogosulatlanul részesítettek benne, de

a főcélja mégsem ez, hanem az esküt nem tett magyar tisztviselők elismert nyugdíjjogosultságának a visszavonása.

„Meg kell szüntetni a volt magyar tisztviselők nyugdíját” — indítja be a román nyugdíjasok rokonszenvére pályázó nyílt kampányt az Ordinea s azután feltárlja most újból mindazt, amit annakidején is folyton ordított. Egy erdélyi, a hirhéd Boila, — ugy-

mond a liberális bulvárlap — elkövette azt a legmihasznaabb aktust, hogy nyugdíjat juttatott azoknak, akik nem akartak alattvalói lenni a nagy Ferdinánd királynak. Eltekintve azonban ettől a kegyetlenségtől, amelyet az országalapító uralkodó emlékével szemben elkövetett, a volt kormány ez az intézkedése súlyosan belevágott a román nyugdíjasok érdekeibe is. Amikor a román tisztviselők éh-nyugdíjat kapnak, amellyel alig tudják tengetni életüket, égbekiáltó igazságtalanság az államkincstárból nyugdíjt kidobni olyan volt tisztviselőknek, akiknek erre semmi jogosultságuk sincs. „Ugy sejtjük, — fejezi be cikkét az Ordinea, — hogy a nyugdíjtörvény módosító javaslatával, amelyet már betérjesztettek a kamarába, érvénytelenítik azokat a rendelkezéseket, amelyek a magyar tisztviselők nyugdíjaira vonatkoznak.”

A két liberális orgánus egyidejűleg megjelent cikkeiből világosan kitetszik, hogy

a volt magyar tisztviselők nagy nehezen, annyi küzdelemmel kivívott nyugdíjjogosultsága ellen alattomos merénylet készül, amelyhez a liberálisok már le is rakták a bombáikat.

Pillanatnyilag még nem lehet tudni, mit tartalmaz pontosan a szóbanforgó újabb módosító javaslat, az azonban a fentebbiek után kétségtelen, hogy a liberálisok ebben a kérdésben is meg akarják rohanni a Jorga-kormányt, amely ezúttal is aligha fog sokáig ellenkezni s belemenni abba, hogy tullicitalják a nacionalizmusban. Már pedig ha megtör-

delkezéseiből — amint látjuk — főképpen a liberálisok befolyásának az eredményeként, „nesze semmi, fogd meg jól” lett. Jorga minden jószándékú akarása üres ígéretadósság marad. S miután letörték a kormány eddigi iniciatíváját,

a liberálisok most elérkezettnek látják az időt arra, hogy offenzívába menjenek át az előző kormány keserű kisebbségi engedményei ellen is.

A liberális sajtó most ismét előráncigálta és rávetette magát az esküt nem tett magyar tisztviselők nyugdíj-ügyére, nyilván azzal a taktikai elgondolással, hogy ezzel a kérdéssel sarokba szorítsa a kormányt s még eddigi rendkívül lanyha kedvét is elvegye a kisebbségi ügyek méltányosabb rendezésének a jámbor szándékától.

ténnék az, — amit nem tudunk elképzelni, — hogy a volt magyar tisztviselőktől, akik ma már nem is „esküt nem tett tisztviselők” többé, valóban megvonják egyszer már törvényesen és minden más utódállamban is elismert jogukat a nyugdíjra, ugy ezzel a Jorga-kormány a lehető legellenségesebb és legméltánytalanabb aktust követi el a magyarsággal szemben.

Ha sor kerül erre, ha Jorga ebben a tekintetben is ugyanugy beadja a derekát a demagóg sovinizmusnak és türelmetlenségnek, mint az érettségi törvény esetében, akkor egy csapásra lerombolja magát szemben a kisebbségi magyarság eddigi egyébként alaposan megtépázott bizakodását.

Ez lesz az igazán égbekiáltó igazságtalanság és jogtiprás.

A volt magyar tisztviselőknek eddig csak kis hányada tudta valahogyan a magyarpárti képviselők szüntelen fardozása révén megkapni teljesen jogos nyugdíját.

Az utóbbi időben, a Jorga-kormány uralomrajutása óta, a nyugdíjkompon gyanus elzárkózottsággal mondhatni szabotálja a nyugdíjmegállapítás és kiutalás munkáját még a legtisztább esetekben is.

Mintha ez is megerősítene azt a most már alapos feltevést, hogy a volt magyar tisztviselők verejtékesen, keservesen megszerzett nyugdíjjogosultsága ellen cinikus merénylet készül, amelynek folytán ez a jogosultság talán egyszerű mindenkorra értéktelenné válik.

Maffia -- Buzaumegyében

13 késszurással meggyilkolták a nemzeti-parasztpárti elnököt

Bukarest, június 30.
Az olasz Maffia rémtetteire emlékeztető borzalmas politikai gyilkosság történt a Buzău-megyeyi Tohani községben. Az ottani bank közgyűlést tartott, amelyen újra elnökké választották Gînia Popescu nagykereskedőt és szőlőgazdát, a nemzeti parasztpárt ottani elnökét.

Alig ért véget a közgyűlés, amikor négy álarcos ismeretlen benyomult az elnöki szobába és 13 késszurással meggyilkolták az újdonsült elnököt.

A gyilkosokról kiderült, hogy Achim Mihai volt a vezetőjük, az ottani liberális organizáció egyik vezető tagja.

A „Dreptatea” a nemzeti parasztpárt hivatalos lapja mai számában azt a megdöbbentő és hihetetlennek tetsző leleplezést közli, hogy Achim Mihai már hónapokkal ezelőtt említést tett arról, hogy Bukarestből utasítást kapott Ghinia Popescu meggyilkolására. A megindult vizsgálat folyamán idáig a band egyik tagját, Enache Stefanit letartóztatta a csendőrség.

Átőgázolt a zsúfolt autóbusszon a konstancai személyvonat

Három halott, több halálukló és súlyos sebesült

Bukarest, június 30.
Borzalmas szerencsétlenség történt a főváros Pantelimon nevű külvárosában. A Pantelimonból vezető országúton 30 utassal megrakodva egy autóbussz haladt és amikor a vasúti pályatestre ért, ugyanabban a pillanatban robogott keresztül a konstancai személyvonat. Az összeütközés borzalmas hatásvolt, az autóbussz kétszer egymásután felfordult, közben a benzintartály felrobbant és

a lezárt autóbusszban az irtózatos erejű lángok a szó szoros értelmében összeégették az összezsúfolt utasokat.

A harminc utas közül husz súlyosan sebesült szedték ki az autóbussz romjai alól. Egy utas teljesen felismerhetetlen széntömeggé égett össze. A sebesültek közül ketten kórházba szállításuk után haltak meg, míg a többi súlyosan sebesültek közül néhányan a halállal vívódtak. A beindított vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenséget a le nem eresztett sorompó okozta. Hogy milyen borzalmas erejű volt az összeütközés, már az is jelzi, hogy a száguldó mozdonny kétszáz méterre vonszolta magával a lángoló autókározzériába bepréselődött embertömkeleget.

Ki akar gyarmatot venni?

Spanyolország el akarja adni marokkói birtokait

London, június 30.
A Daily Telegraph genfi jelentése szerint a spanyol köztársaság kormánya a gyarmatok újabb történetében egészen szokatlan bejelentéssel fordult a Népszövetség főtákarására.

A Népszövetség mandátumügyi bizottsága arról kapott hivatalos bejelentést a spanyol belügyminisztériumtól, hogy

Spanyolország le akar mondani marokkói gyarmatairól s azoknak a területét szívesen átengedi a Nemzetek Szövetségének.

A spanyol belügyminisztérium rendkívül érdekesen indokolja meg ezt a nagy szabású végeladási tervet. A spanyol

köztársasági kormány felfogása szerint Marokkó értéktelen terület Spanyolország számára és a gyarmat fenntartására kiadott milliárdokat sokkal gyümölcsözőbben tudnák az anyaországban felhasználni.

A Daily Telegraph tudósítása kommentárként megjegyzi, hogy a spanyol Marokkó eladásának gondolata, illetőleg a Népszövetség mandátumügyi bizottságából történt bejelentés egészen bizonyosan

nemzetközi konfliktusra ad ismét okot, mert a marokkói területekre ugy Franciaország, mint az olasz kormány egyaránt igényt tart.

A magyarországi választások

Hivatalos jelentés a nyílt kerületek mandátum-closzolásáról

A titkos kerületekben még tart a harc

Budapest, június 30
Tegnap, hétfőn kezdődött meg Budapest, Szegeden és a többi titkos kerületekben a mandátumokért folyó harc, amely, amint tegnap már rámutattunk a nyílt szavazási kerületekben az egységes párt fölényes győzelmével végződtek. Hivatalos jelentések szerint különösebb incidens sehol sem fordult elő, a választási eredménynek azonban volt néhány meglepő mozzanata, annyiban, hogy az egységes párt helyenként visszacsorult, ahol jelöltjének győzelme biztosnak látszott.

Hétfő estén a belügyminisztérium hivatalosan is közölte, hogy a titkos kerületekben eddig már megállapítható eredményekkel a választás mérlege a következőképpen alakult:

Az egységes párt 137 mandátumot szerzett, 21 képviselőt küld a parlamentbe a keresztény gazdasági párt, 5-öt Gaál Gaszton kisgazda-agrárpártja, 2-öt a fajtédők, míg a nemzeti radikálisok összesen csak 1 mandátumot szereztek. Pártok kívüli programmal 17 képviselő jutott mandátumhoz. Pótválasztáson dől el 19 mandátum sorsa.

Vasuti karambol Tecuciban 3 életveszélyes és 4 súlyos sebesüléssel

A szolgálatos hivatalnok egymásnak eresztett két vonatot

Bukarest, június 30.
Ma hajnalban rendkívül heves vasúti összeütközés történt Tecuci állomáson. A Bukarestből tegnap este 10.05 perckor elindult 63 sz. gyorsvonat összeütközött a 405 sz. Galac-székelykocsárdi személyvonattal. A két mozgásban levő vonat olyan erővel rohant egymásnak, hogy a mozdonyok, valamint a székelykocsárni vonat egyik III. oszt. személykocsija és ugyanennek a vonatnak a pótlókocsija teljesen összeuszódott.

A katasztrófa következtében a székelykocsárdi vonat két utasa súlyosan megsebesült, közöttük három életveszélyesen.

Az áldozatok nevei egyelőre ismeretlenek, valószínű azonban, hogy egyrészt Erdélybe szabadságra igyekvő katonautasokból került ki.

A vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenségért a Tecuciban szolgálattevő hivatalnok felelős, aki a székelykocsárdi vonatot beengedte, mielőtt a Jassiból érkező gyorsvonat elhaladt volna.

Állj, ide a pénz!

Izgalmas rablókaland az oravikai vasúti vonalon

Temesvár, június 30.
Tegnap délután Gábori József vasúti főellenőr, Mészáros Gyula vasúti mérnök, valamint egy kíséretükben levő vasutimunkás kézihajtányon az Anina-oravikai vasútvonalon 1.400.000 lej vitték magukkal, hogy abból a vasúti vonalon dolgozó munkásokat kifizessék. A pénz egyrészt már szét is osztották és 500.000 lejjel még Gerlistye község felé mentek tovább, hogy az ott dolgozókat is kielégtessék. Még nem érték Gerlistye határába, amikor hirtelen észrevették, hogy egy farönk áll keresztben a síneken. A kézihajtányt kénytelenek voltak megállítani, ugyanakkor pedig azt is észrevették, hogy a pálya mellett emelkedő szikla mögül

egy fegyveres mered rájuk.
— Állj! ide a pénzt — hangzott a szikla mögül.

A kézihajtány utasai nem vesztették el lélekjelenlétüket, leszálltak és gyorsan a szikla másik oldalához ugrottak.

— A pénz a hajtány van, elvehették — szölkék át onnan. — De figyelmeztetünk benneteket, hogy nálunk revolver van.

Az utonállók egy félórán át nem merték elhagyni rejtékhelyüket. Fzalatt a vasúti felügyelő és mérnök társaságában levő vasúti munkás óvatosan hátrafelé gyalogoltak és a nem messze dolgozó pályamunkások csoportjából segítséget hoztak. Összeütközésre azonban nem került sor. A fekete álarccal elmaszkírozott utonállók megsejlették a veszélyt és a sziklamögött húzódó ösvényen nyomtalanul eltűntek.

A nyomozás környerítésükre teljes apparátussal megindult.

Kommunista suhancok betörték a párisi magyar követség ablakait

Moszkvai parancs egy halálraitélt jugoszláv kommunista agitátor érdekében

Páris, június 30.
A párisi rendőrfőnökség titokzatos politikai merénylet ügyében indított nyomozást. — A merényletet három ismeretlen fiatalember a párisi magyar követség palotája ellen követte el. A három ismeretlen vörös krétával a következő felírást írta a követség falára:

„Engedjétek szabadon Czart!”
Amikor a felírással elkészültek, kövekkel bezúzták a követségi palota több ablakát.

Egészen bizonyos, hogy a három ismeretlen fiatalember a merényletet politikai tüntetésnek szánta, annak érdekében, hogy a Jugoszláviában halálraitélt és időközben Magyarországra átszökött Czar nevű kommunista agitátor Magyarországra ne adja ki Jugoszláviának. A halálraitélt kommunista agitátor ügyében a jugoszláv kormány megintotta a szabályszerű kiadási eljárást, amelynek

üggyében a magyar kormány még nem mondta ki az utolsó szót. A kommunista internacionálé egyébként az egész világon akciót indított ennek a fiatal kommunistának az érdekében, s a párisi rendőrség feltevése szerint a magyar követség ellen elkövetett merényletet is a szovjet agitációjának tulajdonítja.

A három merénylő a követség ablakainak bezuzása után nyomtalanul eltűnt, a rendőrség pedig széleskörű vizsgálatot indított kiderítésük érdekében.

Megszüntetik a közjegyzői hivatalokat?

Bukarest, június 30.
Elterjedt, de meg nem erősített hírek szerint az igazságügyminisztériumban törvényjavaslat van készülőben, amely egy tollvonással megszünteti a közjegyzői intézményt, mely mint ismeretes, Románia területén csupán Erdélyben és Bánátnban működik. Információink szerint a megszüntetendő közjegyzői intézményt az ókirályságban működő portarel-hivatalokkal fogják pótolni, illetve a portarel-hivatalok veszik át Erdélyben és a Bánátságban is a közjegyzői hivatalok hatáskörét.

— Ennek a készülő törvényjavaslatnak a híre — amennyiben igaznak bizonyul — általános meglepetést kelthet, mert a közjegyzői intézmény rendkívüli szükségnek bizonyult és nemrégiben éppen arról volt szó, hogy ezt az országban általánosítják, miután az ó-királyság nem ismerte a közjegyzői intézmény előnyeit.

Romániára nagyon előnyös a német-román kereskedelmi szerződés

Bukarest, június 30
A fővárosi lapok közlik a román-német kereskedelmi szerződés részleteit. Eszerint Németország a romániai tengerit 60 százalékos, a többi gabonaféléket 50 százalékos kedvezménnyel engedi be. Beenged ezenkívül Németország Romániából 10000 darab nagy vágóállatot és 80.000 darab apróvágóállatot. Ezenkívül Franciaország felé szabad tranzitot ad Németország a romániai baromfinak, vajnak és tojásnak.

Ezzel szemben Románia csak olyan kedvezményeket adott Németországnak, amelyet tulajdonképpen minden más állam is megkaphat a román kormánytól.

Szó sincs inflációról

Bukarest, június 30.
Beszámoltunk arról, hogy az állam kincstári bonok kibocsátásának tervével foglalkozik. Ezt a tervet sokan úgy magyarázták, mintha inflációról volna szó s

ez bizonyos nyugtalanságot is idézett elő a piacon.

A pénzügyminisztérium most hivatalos közleményben nyugtatja meg az aggodókat. Eszerint inflációról egyáltalán nincsen szó, a lej stabilizációs törvénye ellenben megengedi, hogy az állam kincstári bönokát bocsásson ki, ezek azonban még a kibocsátás évében leszámíthatók. Tekintettel azonban arra, hogy a mostani költségvetési év már vége felé jár, valószínűleg már ezeknek a kincstári bönoknak a kibocsátására sem kerül sor.

Változások a legfőbb hadvezetőségben

Bukarest, június 30.

A hadügyminisztériumban a legfőbb hadvezetőségi tanács ma délelőtt Miklós herceg elnöklete alatt fontos személyi változásokat fogantatosított. Ertesülésünk szerint Condescu tábornok inspektor general tisztséget kap, míg más magasrangú tiszteket kicserélnek. — Ugyancsak ezen az ülésen döntöttek a tisztek előléptetéséről, amire október 1-én kerül sor.

Székeljudvarhelyi pénzhamisítókat keresnek Aradon

Arad, június 30.

Az aradi rendőrség a székeljudvarhelyi ügyészség távirati értesítése alapján szinte fantasztikusnak látszó pénzhamisítási ügy nyomozásába kapcsolódott be. A székeljudvarhelyi ügyészség arról értesítette a rendőrkveszturát, hogy a Székeljöldön jól megszervezett pénzhamisító banda kezdte meg a működését, de a nyomozás eddigi adatai szerint a szálak egészen Aradig is elvezetnek. A pénzhamisítók 100, 500 és 1000 lejes bankjegyeket gyártottak és helyeztek el s valószínű, hogy már Aradon is forgalomba hoztak néhány darabot.

A távirati értesítés alapján az aradi rendőrség széleskörű nyomozást indit, annak kiderítésére, hogy helyezték-e el már Arad területén hamis bankjegyeket és, ha igen, kik a terjesztők. A vizsgálat idáig még semmiféle pozitív eredményt nem hozott.

AZ EMBER, AKI A MINISZTERT MEG AKARTA ÖLNI

Beszélgetés a 22 éves Beza diákkal, akit az Anghelescu államtitkár ellen elkövetett revolveres merénylet után felmentett az esküdtszék. »Nem gyilkosság!... Ne nevezze gyilkosságnak!«

*

Bukarest, június 30.

Tegnapelőtt szabadult ki a börtönből. Felmentették.

Az ember nem is hitte volna. Hiszen mindössze egy esztendeje annak, hogy a belügyminisztérium épületében négyszer egymásután rálőtt Anghelescu államtitkára. Az egész ország felhárdult. A sajtó és a közvélemény tiltakozott. Ki kételkedett volna abban, hogy ez az ember a sóbányák mélyén fog felelni tettéért?

Most itt ül előttem. Huszonkét éves. Tegnapelőtt csikos ruhában, ma diákviselet, egyetemi jelvény, nádpálca. Vékonyság, fiatal, tiszta diák. Az egy esztendei vizsgálati fogás még ott ég sápadt arcán, lázasan csillogó szemeiben. Önkénytelenül is felvetődik a kérdés: ez a nyápic, vékony emberke volt az, aki ott várt konokul összeszorított szájjal, hallgatóra töltött revolverrel a zsebében, várt reggel kilenc órától délután két óráig, míg bejutott Anghelescu belügyi államtitkár szobájába? És az a fantasztikus jelenet ott bent az államtitkár szobájában... Amikor már a két sebtől vérző államtitkár birokra kelt a merényletével... Ajtónállok, kabinetfőnökök, szekretárok, szekretár generálok. Páni félelem. Új és új revolverdörrenések. Dulakodott egymással a két ember... az államtitkár, aki már négy sebből vérzett és a fiatal diák, aki még mindig a kezében tartotta a töltött revolvert.

Most itt ül szemben velem.

A két kezét összekulcsolja a térdén. Szinte lányosan fehér kezek, tiszták, jólápoltak, a kézfejek körül egy halvány forradás nyoma, ez az egyetlen emléke az egy év előtti véres, revolvergolyós találkozásnak. Lassan, meggondoltan beszél, keresi a szavakat. Ha elhangzik a kérdés, néhány másodpercig maga elé néz, lassan, meggondoltan formálja válaszáat. Az ember, aki ölni akart, akit órákon keresztül vallattak a rendőrségen, a vizsgálóbíró előtt, akit a keresztkérdéseket adtak fel és a kinek az esküdtek előtt kellett válaszolni a feltehető kérdésekre. Innen ez az óvatos megtorpanás, a válasz előtt.

„NEM AKARTAM MEGÖLNI!”

En: Hát mégis, mi volt a döntő oka, hogy meg akarta ölni Anghelescu belügyi államtitkár? Hogyan magyarázta meg ezt a lépését a vizsgálóbíró, a bíróság, az esküdtek előtt?

Beza: En macedón-román vagyok. Az apám is macedón harcos volt. Nincs még egy román család, mely annyit szenvedett volna ott kint Macedóniában, mint az én családom. Egyszer felgyújtották az egész falut, szegény apám csak a saját életét tudta megmenteni... amikor a merénylet után hírül vitték apámnak, hogy rálöttem az államtitkára, az apám könnytelen szemekkel összetette a kezét és megáldott engemet... és a bátyám ott állt, a mikor szuronyos csendőrök között vittek és ezt mondta: *Hogy irigyellek!... bár én lehetnék a helyedben!*... Hát igen, így megérthet, hogy én, pont én kerültem szembe Anghelescuval...

En: Miért ítélték éppen Anghelescu államtitkár halálra?

Beza: Nem... nem ítéltük halálra. Eppen én voltam az, aki mindig tiltakoztam az erőszakos harcmodor, a brutalitás, a verés, a lövöldözés ellen. En az intellektuális harcmodor mellett szónokoltam. De így csak becsületes ellenfelek ellen lehet harcolni. Anghelescu nem volt becsületes ellenfél. Sohasem emeltem volna ellene revolvert, ha harcolt ellenünk és vállalja ezért a harcot a felelősséget. Anghelescu velünk, macedón-románokkal szemben, a dobrozdai bolgárokat pártolta, de nem merete vállalni ezért a lépéséért a felelősséget. Amikor számot kellett volna adnia a tettéért, akkor a háttérbe vonult, kibújt a felelősség alól és mindent a parlamentre hárított. Már most mi ott állottunk körülbe szorított kezekkel, tehetetlenül, kétségbeesve és még azt sem volt szabad tudnunk, hogy ki az és kik azok, akik földönfutóvá, koldusokká tettek bennünket, akik kihúzták a sovány dobrozdai földet a lábunk alól, hogy visszaadják a bolgároknak, miután egyszer már rátelepítettek bennünket...

En: És ezért kellett volna meghalnia Anghelescunak?

Beza: Nem... nem. Várjon, meg akarom magyarázni, az én álláspontomat. Nem akartam megölni Anghelescut. Talán az is elegendő lett volna, ha belépek a szobájába, felmelem a revolveremet és a feje fölé célzok. Nekem csak arra volt szükségem, hogy a golyóm lángja megvilágítsa: ki a bűnös? Ki az, akinek a felelősséget kell vállalnia azért a törvényért, amely ismét háztalanná tesz bennünket és a földjeinket visszajátssa a bolgá-

rok kezére? Nekem szükségem volt erre a pörre, hogy felvonuljon mindenki, akinek csak egy kis része is volt, jöjjenek és tegyenek vallomást...

En: Szóval, csak a demonstráció volt a cél-

Beza fényképe:

En: ...a gyilkosságra?

Beza: Nem gyilkosság!... Ne nevezze gyilkosságnak!... Két hétig tartott, míg keresztül mentem azon a lelki válságon, mely végül is odaállított felhuzott revolveremmel Anghelescu elé. Ha tudná, mit dolgoztam e két hét alatt... Már készen volt a törvényjavaslat, mely ott lent, Dobrudzsában, újra a kisebbségi bolgárokat fogja urrá tenni. — A tervezet a parlament előtt fektet. En is ott voltam a karzaton, izzó szemekkel néztem, hogy mennek szavazni a képviselők. Becsület-szavamra mondom, megszámláltam, nem volt jelen elegendő képviselő és mégis törvény lett a jogfosztó, becsületem javaslat...

En: És ekkor felrohant a belügyminisztériumba, zsebében a töltött revolverrel?

Beza: Nem!... még nem! Először megpróbáltam segíteni a dolgon. Futottam egyik politikustól a másikig. Éjszakánként tanácskoztunk. Mit lehet tenni? Aztán lemondtam mindenről... Itt már nincs segítség! Hát jól van! Nem törődöm semmivel! Parasztruhát veszek magamra és falura megyek. De eszembe jutott az a sok macedón-román, akik olyan könnyen, mintha játékszer lett volna, eldobták az életüket. És én itt emésztődjek el? Hiszen sok harcos nemzedék harcos fia vagyok! Hát szabad nekem tovább élnem, amikor előttem, a szemem láttára, kivégzik a népet? És ekkor, ebben a pillanatban határoztam el, hogy revolverrel a zsebében, felmegyek a belügyminisztériumba. Késő éjszaka volt, már alig járt valaki az utcákon, ott álltam a Dam-hovita partján és néztem a szennyes habokat.

En: ...De Anghelescu nem halt meg. Mit tett volna ön, ha a hat revolvergolyója közül csak egy is halálos lett volna? Ha megölte volna Anghelescut?

Beza: En a lelkiismeretemmel leszámoltam. En úgy érzem, mintha megöltem volna Anghelescut...

En: Még nem beszélt arról a pillanatról, a mikor leadta az első lövést...

Beza: Rémes jelenet volt... Anghelescu dermedten nézett rám, borzalomtól kitérő szemekkel nyult az íróasztala felé megragadta a telefont és felém csapta, de a telefon a zsinórjánál fogva felakadt és nem ért el hozzám...

En: Ott voltam a merénylet után, a szoba tele volt vérről, az asztal és a perzsa szőnyeg és az írók...

Beza: ...ezt sugtam magamban: beteljesedett! Elvégeztem a missziómat! Nem tudom, meg tudja-e érteni, én nem haragudtam Anghelescut... Ha alkalmam lenne és szembe találkoznék vele, kezét tudnék neki nyújtani, mert én nem Anghelescu ellen követtem el merényletet... én... én... egy világító pisztollyal a levegőbe lőttem, hogy a kilőtt golyó fénye mellett rávilágítsak arra, ami ott lent történik, Dobrudzsában...

ERDÉLYBEN IS JOGUNK VAN
A BEAVATKOZÁSRA!

En: Még csak egy pár szót arról, hogy nem lehetett volna másképpen, revolvergolyó nélkül?

Beza: Nem, nem... ön sem beszélne így, ha ismerné a dobrozdai helyzetet. Tessék jól megérteni, hogy a mi harcunk nem csak a macedón-románok harca a dobrozdai földért, mi harcolunk minden olyan területért, ahol a román faj szupremációját veszélyeztetve van...

En: És mi a helyzet Erdélyben?

ja!... De akkor válaszoljon arra a kérdésre, miért nyomta meg a ravaszt négyszer egymásután?...

(Most egy kis szünet következik. Beza meren magára néz, kitérő pupillái mögött lejátszódik a gyerekkor életének legborzalmasabb, tragikus kalandja. Elhalkult hangon, szinte panaszoként adja meg a választ: ha eljön az a pillanat, amikor az ember a kezében tartja a revolvert, akkor... valami láz, valami elragadás, valami önkívületi lendület lesz urrá az emberen, az dirigálja az öklöbe szorult kezét és a ravaszra feszülő mutatóujjat...)

En: Mondja el, mit érzett a merénylet pillanatában, amikor ott állt, szemben áldozatával?

„NYUGODT VOLTAM, MINT A
PAP ELŐTT!”

Beza: En nyugodt voltam a lelkemben. Hígyje el, olyan nyugodt voltam, mint most, amikor magával beszélek. Nem tudom, ki tu-

»Nem gyilkosság!«

Beza: Erdély? Erdélyben a magyarok és a németek nem lehetnek veszélyesek nemzeti szempontból, hiszen ott élnek Erdély közepén, azonban a határok mentén, ahol kisebbségek élnek, ott igenis, okunk van a beavatkozásra...

*

Vége a beszélgetésnek. A Carpati étteremben már várják Bezá a többi macedón-románok. Napok óta ünneplik ezt a fiatal diákot. Megindulunk és, míg villamosok, kocsik száguldanak velünk szemben, Beza csendesen meg-

Borzalmas kettős gyilkosság egy íemes- megyei faluban

A nyolcvan éves matróna és unokahuga élet-halálharcot
vivtak a bezárt lakásban az ismeretlen rablókkal

Temesvár, június 30

Bestiálisan végrehajtott vakmerő kettős rablógyilkosság tartja izgalomban Győr-temesmegyei község lakosságát. A község köztisztviselőiben álló matrónája volt Willer Anna 80 éves magánzónó, aki unokahugával, Muschong Magda 35 éves leánnyal lakott együtt.

Az utolsó 24 órában sem Willer Anna, sem pedig unokahuga nem mutatkoztak, úgy, hogy a szomszédok rosszat sejtve be akartak menni a lakásba. Rossz sejtelmeket megerősítette, hogy az ajtót zárva találták, a kulcs azonban nem volt belül, ami mellett szól, hogy valaki rájuk zárta az ajtót és azután eltávozott.

A titokzatos körülményeket jelentették a csendőröknek, akikkel együtt azután feltörték az ajtót és behatoltak a siri

dom-e magát fejezni, de valami olyan érzésem volt, mint amikor az érettségi-biztos előtt állottam, vagy a templomban, gyónás után a pap előtt. Pillanatig sem éreztem, hogy talán bűnös vagyok. Nem!... nem!... nem vagyok bűnös!... Nem vagyok bűnös még akkor sem, ha Anghelescu bele is hal a sérülésébe. En tudtam, hogy népem érdekében valami nagy jót cselekedtem. Ugy álltam ott az államtitkár véres tetemével szemben, mint, mint... (elakad és nem talál megfelelő hasonlatot). Egy szent, szinte égi parancsnak engedelmeskedtem... Érti...? En a kötelességemet teljesítettem, egyáltalában nem számított, hogy mi lesz velem, hogy rám rohannak, hogy meglincselnek, hogy kivégezzenek... ott álltam és vártam, míg el nem fognak...

En: A merénylet után én is ott jártam a belügyminisztériumban s akkor azt mondták, hogy maga, Beza ur, leszaladt a lépcsőn...

Beza: Ez nem igaz, álltam és meg sem mozdultam, vártam sorsom beteljesedését...

En: Beszéljen talán arról, hogy készült fel a merényletre, hogyan érlelődött ki Önben a gondolat, hogyan barátkozott meg azzal, hogy embert fog ölni...?

(Megint lehajtja a fejét és pillanatokra lehunyja feketén csillogó gyermekszemét. Aztán maga elé néz és szinte önmagának tesz vallomást:)

Beza: Istenem, micsoda két hét volt az... mert két hétig tartott, míg lelkileg felkészültem...

George Beza
1931

Beza aláírása és az interjú dátuma

jegyzet: „Szeretném tanulmányozni az erdélyi kisebbségi kérdést, idáig nem volt alkalmam, szeretném tudni, hogyan élnek a magyarok, a németek...”

— Hát a börtönben, ahol egy évig volt, nem volt ideje ezeket a kérdéseket tanulmányozni?

— A börtönben verseket írtam... ezzel szórakoztam, három kötetnyi versem van...

A merénylet arca elpirul. Szégyeli magát. A versekért, amiket a börtönben írt.

(F. A.)

Üzletfelosztás miatt végeladás

Tudatjuk a nagyérdemű közönséggel, hogy Brassó, Kapu-utca 5. szám alatti üzletünket felosztatjuk és dusan felszerelt raktárunkat:

folyó évi július hó elsejétől fogva

végeladás útján kiárusítjuk. A tisztelt közönség előtt dus raktárunk eléggé ismeretes és mindenki saját érdekében fel fogja használni az alkalmat, hogy hallatlan olcsó árban beszeresse ruha- és háztartási szükségleteit, mivel a kiárusítás csak rövid ideig fog tartani és ezen idő alatt a **beszerzési áron alul is fogunk árusítani.**

Tisztelettel:

ASCHER TESTVÉREK, BRASSÓ

A Magyarpárt ignorálja Brandsch „kisebbségi” államtitkárt

Magyar álláspont szerint nincs kisebbségi miniszter, hanem csak német miniszter — Willer József Hans Otto Róthról — Az érettségi, a magyar egyetem és egyéb adományok — Cuza szerepéről beszél Willer

Bukareszt, június 30.

A politika pillanatnyilag elcsöndesedett színpadának kulisszái mögött nagy események izzanak. Különösen kisebbségi szempontból nagy események.

Ugy látszott, hogy a kormány, melynek élén egy kiváló tudós s feltétlen kulturális férfi áll; a választási harcban ejtett véres, fájdalmas sebekért elégtételt ad a magyarságnak. Elégtételt az iskola keserű frontján. Enyhítéseket, amelyek irul szolgáltak volna a politika bilincseinek szorításáért s azért a kulturáltságért, a melyet 13 éve szenved Erdély magyarsága.

Sok és szép ígéret hangzott el legutóbb a parlamentben is, Jorga miniszterelnök szájából. Az érettségi-rémuralom vége... magyar főiskola... magyar tanszék a román egyetemeken... stb. stb.

Az első ajándék már megjött: az új érettségi rendszer. Hogy miképpen néz ki, arról nem mi beszélünk, hanem beszéljen dr. Willer József képviselő. Az ő igazán szomorúan frappáns nyilatkozata többet mond, mint minden kritika.

Nesze semmi, fogd meg jól!

Először azt kérdeztük meg Willertől, mit is jelent tulajdonképpen magyar szempontból a kamara által elfogadott új érettségi-törvény?

— Semmit a világon. Az új rendszer, tulzások nélkül mondhatjuk, rosszabb talán a réginél is. Ugynevezett „engedmény” az, hogy a kisebbségi diák vizsgázhatik saját anyanyelvén is; feltéve, hogy a vizsgázató bizottság elnöke megérti. Hát ez is engedmény? Mikor Kolozsvárra csernovitzki professzorokat küldenek vizsgáztatni, Csernovitzba pedig kolozsváriakat? S ha meg is érti az elnök, tisztán tőle függ, hogy ezt be is ismerje. Ha akarja, azt mondhatja, hogy nem értem. Ezzel a diák sorsa megpecsételődött.

De egyebekben is az érettségivel kapcsolatban már súlyos kérdések is vannak. A kormányhatalmak felfogása az, hogy a diákok között szelektálni kell, alaposan rosta alá kell venni, ki meheessen tovább és ki maradjon vissza. De viszont azzal nem számolnak, hogy az elszegényedett kisebbségi szülők a legszörnyűbb és legönfelüladozóbb költségek árán iskoláztatják végig a hetedik osztályig gyermekeiket. Közben sohasem világosítják fel őket arról, hogy nem való a fiad szellemi pályára, igyekezz más irányban biztosítani életét. Elhelyett jön az érettségi, a nagy szorongás pillanata s ilyenkor alaposan megrázzák a rostát, Keresztülsehetik rajta az is; aki a legtehetségesebb.

Milyen igazságtalanság ez katonai szempontból is. Aki ugyanis nem tudja le tenni az érettségit; az nem jogosult a csökkentett szolgálati időre. Sőt a bukott katonai szolgálatának még a jellege is egészen más, sokkal szomorubb; mint a nem bukottaké. Legalább ezt a méltánytalanságot orvosolnák... Fájdalmas tünet, hogy amikor ennek érdekében felszólaltam a kamarában ellenem fordult mindenki. Nemcsak a törvény szomorú, de szomorú az atmoszféra is.

A magyar egyetem kérdése

— Ami a magyar egyetem kérdését illeti, — folytatta Willer József — ezzel kapcsolatban a magyar közvélemény félreértette a dolgot. Nem volt szó magyar egyetemről, hanem a magyar nyelv és irodalom tanszékéről a kolozsvári és bukaresti egyetemeken. Az ugyan igaz, hogy amikor a magyar parlamenti csoport tisztelt Jorgánál a kamarában; a miniszterelnök beszélt valamit a megvalósítandó magyar főiskoláról. Ugy fejezte ki, hogy ez a magyar főiskola azt a célt szolgálná; hogy a magyar kultúrgényeket a legmagasabb fokon kielégítse anélkül; hogy ez az államérdekekbe ütközzék. Azonban nem lehet tudni, hogy mire gondolt a „magyar főiskola” kifejezésével? Talán magyar szabadegyetemre? Nem értettük meg egészen pontosan. Az azonban valószínű, hogy valami olyan fő

iskolára, mely képez, de semmiféle kvalifikációt sem ad.

Az már a jövő kérdése mi valósul meg az ígéretekkel. Ha annyi, mint amennyi az érettségi-ügyből, akkor... szomorúan állunk.

Ezután Willer József megkapóan változta azt a furcsa, elriasztó atmoszférát, melyben az új törvényhozás alkotásai megszületnek és hangulatai megnyilvánulnak.

A Magyarpárt és a kisebbségi államtitkárság viszonya

Ezután Willer József rátért a németekkel való kapcsolatokra és ezzel összefüggésben néhány egészen szenzációs megállapítást tett.

— Ami Hans Otto Róthnak, a német párt elnökének a kamarában felolvasott nyilatkozatát illeti, én igazán megértem a német képviselők nehéz helyzetét. De azért őszintén tartok attól, hogy ez a meleg viszony, mely évek óta kifejlődött közöttünk, mellékkérdések miatt elhidegíthet. Mi ugyanis ismerjük a közfelfogást a kisebbségi miniszteri állással kapcsolatban s ezért azt hisszük, hogy Rothnak nem kellett volna olyan élesen viszszaautasítania a Brandsch Rudolf személye elleni támadásokat. Egyrészt azért sem, mert e támadások éle még a legtovábbra sem irányult a német párt ellen, másrészt viszont a visszaautasítás éle tulzatosan ellenünk irányult. Amikor a

nemzetek

Az a már a jövő kérdése mi valósul meg dotta — hogy amikor Cuza a parlamentben előrukkolt a zsidósággal kapcsolatos beteg eszméivel, akkor a többség jelentős része mellé álljon és támogassa. Tegnapelőtti éles s helyenkint durván zsidóellenes beszéde után Fischer Tivadar zsidó képviselő felállott, hogy a kamarától védelmet kérjen a vallás- és nemzetellenes

nemzetek tulontul is átérzik, hogy nekünk mennyire igazunk van s amikor mi teljesen tisztában vagyunk a német párt fészélyezett helyzetével, akkor szerény véleményem szerint Hans Otto Róthnak kísé tompított ceruzával kellett volna megfogalmaznia azt a nem egészen szívből fakadó Brandsch-védelmet...

Megkérdezzük, mi a véleménye a kisebbségi államtitkárságról? A válasz egészen frappáns:

— Ránk magyarokra a németek deklarációja és Jorga miniszterelnöknek már előre megszövegezett válasza csak annyiban tartozik, hogy egy lényeges kérdés tisztázódott: nem a kisebbségi, hanem a német párt miniszteréről van szó.

Ha ezt az első pillanattól tudomásunkra adják, akkor Brandschot megkímélheték volna néhány érthetően kellemetlen megjegyzéstől. Brandsch ur a német

kirohanással szemben. Erre negyven ajakról is felhangzott a kiáltás:

— Le a zsidókkal!

A többség Cuza mellé állott. Páldátlan légkör keletkezett. A kamara tapsviharral ünnepelte Cuzát. Nyen gyűlölködő hang még nem maradt megtorlatlanul egyetlen elnök részéről sem. Az elnök gyöngeségére egyébként mi sem jellemző, mint hogy intés nélkül engedte Cuzát a legtapintatlanabbul a Népszövetség ellen is kirohanni.

— Mi nem ismerjük el ez intézmény autoritását! — mondotta Cuza.

Csudálatos dolog, hogy a kiáltás ellen nem tiltakozott senki. Hiszen ez már csak egyszerű oportunizmusból is kíváncsatos lett volna. A Népszövetségtől vár Románia pénzt. A nemzetközi szerződések idején elismerték ezt az autoritást, természetes is, hiszen e szerződések születtek meg Nagyromániát. Hát miért ne ismernék el most? Az efféle kirohanás már csak a legcsekélyebb külpolitikai érzék mellett sem maradhatna megtorlatlanul. Igazán, mi csak kisebbségi képviselők vagyunk, de nekünk is sértette ez a hang a fülünket.

párt deklarációja óta a németek belügye, melybe mi többé nem avatkozhatunk bele.

Ez az egészen szenzációs nyilatkozat nem jelenthet mást, mint hogy a magyar párt Brandschsal a politikai kapcsolatokat megszakította.

★

Végül szó esett a magyar parlamenti csoport munkájáról is.

— Programmunk nincs — mondotta Willer — mert nem mi, hanem a kormány csinál részünkre programot. Hozzászólunk a mandátumok igazolásához, az érettségi törvényhez, a közigazgatási javaslatokhoz s hozzá fogunk szólni magyar szempontból minden bennünket érintő törvényalkotáshoz. Különös súlyt kívánunk fektetni az elbocsátott vasutasok ügyére. Programmunk tehát: Követelés és nédelem.

Dienes László:

Befejező rész

Anémet szociáldemokrácia, mint a polgári társadalom védője

Egy hatalmas apparátus, amelyet védeni kell

Berlin, június 30.

Hogyan történhetett meg az, hogy a német szociáldemokrácia, a legfontosabb „államfenntartó” elemmé lett?

Egy tragikus, de természetesen bekövetkező dialektus folyamat eredménye ez. Minél erőteljesebben kiépül s minél nagyobb tényleges erő képvisel egy az államhatalommal szemben álló s ez ellen készült szervezet, annál inkább érintkezésbe kerül az államhatalommal, annál jobban beilleszkedik ennek keretei közé, éppen részkerei és részlet-eredményei miatt, melyeket az államtól kicsikart. A régi államférfiak tudták ezt s így fejezték ki: a megerősödött ellenfelet be kell venni a kormányzásba, az megszelídítésének legjobb eszköze. S hogy ezt hagyta magával tenni, ez lett a német szociáldemokrácia tragédiája: hagyta magát fokozatosan annyira bevonni az államgépezetbe, hogy végül nem csak szükséges és hasznos alkotó része lett ennek, hanem sorsa is teljesen egybekötődött az államnak s sorsával, melyet tulajdonképpen megsemmisíteni akart. Egy pár szám, mely világosságot vet a mai német állam s a szociáldemokrácia közötti szoros összefüggésre s megérteti velünk, hogy miért akarja a szociáldemokrácia a mai államot meggyógyítani.

A szociáldemokrata pártszervezetek s szakszervezetek foglalkoztatnak 17 000 tisztviselőt. A párt egyéb szervezetei, mint a munkásjóléti intézmények, sport-szervezetek stb. 2500-at, a munkásmozgalom gazdasági vállalkozásai, a fogyasztási szövetkezetek, stb. 83.000 embert. Ime, százezeren felüli azoknak a száma, akik a szociáldemokrácia közvetlen fizetett alkalmazottai. A Párt és a párt vállalkozásai. E vállalatok azonban a mai állam kereteibe vannak beillesztve s egy konokabb akció kibillen-

tené őket egyensúlyukból s veszélyeztetné a bennük elhelyezkedett százezer ember egzisztenciáját. Ime százezer többnyire vezető szerepet játszó párttag, aki hasznos államfenntartó elem lett.

De ez csak egy része azoknak, akik a szociáldemokrácián keresztül a mai állam fennmaradásában érdekelve vannak. Van egy réteg, mely a párton keresztül jut elhelyezkedéshez. Itt van mindjárt a társadalmi biztosításban alkalmazottak nagy száma, ahol 70.000 közül 50.000 szociáldemokrata. Aztán a politikai és közigazgatási funkcionáriusok hosszú sora, azoké, akik tehát a közvetlen kapcsolatot jelentik az államgépezettel. Ezek száma nem kevesebb, mint 46.000. Képviselők a parlamentben, a Landtagokban, különböző tanácsokban, a városi képviselőkben, stb. A porosz közigazgatás magasabb tisztviselői közül 19 százalék szociáldemokrata, a rendőrkapitányok fele a párt embere. Mindent összevéve a szociáldemokrata párt közvetlen materiális befolyása alatt állók száma kb. háromszázezer. Családfenntartó. S legalább ugyanennyi várakozó és reménykedő, aki a párt útján remél karriert csinálni. Egy óriási, erősen tartott hadsereg ez, melynek érdekei ma már szorosan összefüggenek az állam érdekeivel.

Igy juthatott odáig, hogy a „Tat” című polgári folyóirat így írhat: „A német szociáldemokrata párt egy konzervatív alakulatá lett... Idősebb vezérgarnitúrája lassankint egészen kívénul s elhal. A fiatalság pedig, kétségbeesik az ortodox kényszer és bürokratizmus nyomása alatt.”

Igen, a Pártnak összetétele hivatalos kimutatás szerint a következő: a delegátusok 52 százaléka van 45 éven alul, a többi 48 százalék több, mint 45 éves. Wels elnök e számokra szükségesnek

tartotta hangsúlyozni, hogy a szociáldemokrácia azért nincs elmeszesedve.

De a pártreferens rezignáltan állapította meg: taktikánk és jelszavaink nem tudnák az ifjúságot mellettünk tartani, vagy a másik táborból visszahozni. S önkéntelen bevallja az okot is, amikor panaszkodik, hogy az ifjúság nem akarja megérteni, hogy a párt ma más helyzetben van mint régen: „Új a gyakorlatunk, de a nyelvünk még mindig tulságosan régi. Ezért a fiatalok nehezen tudják a válságot az elmélettel összhangba hozni.”

A pártnapon az egyik ellenzéki delegátus mondotta: „Ez a párt nem adja vissza a tömegek hangulatát. Ha újból egy választási vereséget szenvedünk, az üzemekben sem fogjuk többé tartani tudni a tömegeket, akkor megtörik szakszervezeteink hatalma is.”

A szociáldemokrata párt még ma is a legnagyobb politikai szervezet Németországban. A szakszervezetekben, fogyasztási szövetkezetekben, pártszervezetben, beteg- és balesetbiztosító pénztárakban, a munkáshivatalokban s a közigazgatásban elfoglalt pozícióin keresztül egy hatalmas apparátus, áll rendelkezésére, melynek segítségével még hosszú ideig tud létezteteni a maga számára.

MacDonald és Henderson július 17-én érkeznek Londonba

Berlin, június 30.

A Wolff-iroda távirati jelentése szerint az angol kormány tagjainak berlini látogatására a programot már hivatalosan is megállapították. A kölcsönös megállapodások értelmében

Henderson angol külügyminiszter július 17-én, pénteken délelőtt érkezik a német fővárosba, MacDonald miniszterelnök pedig ugyanazon délutánján repülőgépen utazik Berlinbe.

Estére mind a ketten Brüning kancellár vendégei lesznek. Vasárnap este az angol nagykövetség ad diszvacsorát az előkelő vendégek tiszteletére.

Az angol és német államférfiak tulajdonképpen megbeszéléseinek színhelye nem Berlinben lesz, hanem a fővárostól 60 km. távolságban fekvő Werbelinnersee partján a Hubertus Stock kastélyban, ahol Braun porosz miniszterelnök szokta hétvégi kirándulásait eltölteni.

Szép fehér fogak: Chlorodont

a csodásan üdítő borsmenta-fogpép. Egy tubus ára 20 Lei és 32 Lei.

Elemi csapás

Aki e zord cím után a Természet holmi pajkos stíkliről, — forgószélről, jégesőről, — pár beszámoló, az alaposan téved. A gyermekcsomafalvi elemisták abszolút vizsgálóról van szó... jobban mondva, a vizsgatételről.

Diaconescu igazgató tanító ur logikus ember. Ő jelölte ki a tételeket. Elemiben lévén, elemében érezte magát. Nyár lévén, olyan tételeket adott, amikről izzadni muszáj.

Ha a kisebbségi gyerekek a pesti diákokhoz hasonlóan, eltévedtek volna mentalitásuk utasításában, most jónéhány elemista öngyilkossági kísérletéről kellene beszámolókat írni! De így... Szaporán kopogó csizmákkal, riadt gyermekszemekkel indultak a biztos bukás felé...

Szegény kis gyermekek...

Diaconescu ur, ez a tanügyi cowboy, aki lasszóval verbuválta növekedését, kissé meg-huzta a hurkot az elemisták nyaka körül. Ez szabályellenes dolog és egyáltalán nem morális. Minek megfojtani az áldozatot, ha már meg van fogva? Tudommal arra nincs paragrafus, hogy a vizsgatételek kijelölésénél tekintettel kell lenni a vizsgabiztonság elnökének csökönyös szdzista hajlamaira?... Mert Diaconescu ur olyan fölényes kielégüléssel gyönyörködött az iskolapadban vergődő kis elemista gyötrelmeiben, mintha légszűrőre ragadt legyet látott volna...

Mit álmodik az iskolaigazgató ur?

Azt nem lehet tudni! De volna itt egy recept:

Diaconescu ur úgy érzi, hogy nadrágszárai megrövidülnek. Valahonnan egy iskolatáska pottyan a hátára, a pekker berregni kezd és neki vizsgára kell menni. Egyedül van az osztályban. A katedrán ott trónol a rideg professzor, a hosszuszakállú Lelkiismeret. Pislógó szemével a vesébe lát és siri hangon olvassa fel a számtantételt:

Van egy Erdély neői föld. Itt-ott elszórva egy falu. Ha minden iskolába egy Diaconescu-féle igazgató kerül, hány percentsorobát fog szenvedni, az egyetemes kultúra, az emberiség és a józan ész?

Ki tudja ezt számítani?

— nf —

— JULIUS 5-ÁN KEZDŐDNEK AZ ÉRETT-SÉGI VIZSGÁLATOK. Bukarestből jelentik: Az ezévi érettségi vizsgálatok július hó 3-án kezdődnek. Ahová még nincsen bizottság kijelölve, ott a vizsgálatok csak július hó 5-én veszik kezdetüket.

— A SPANYOL VALASZTÁSOK MÉRLEGE. Madridból jelentik: Maura spanyol belügyminiszter nyilatkozata szerint a spanyol választások mérlege a következőképpen alakult ki: Legnagyobb győzelmet a szociáldemokrata párt aratta, miután 150 mandátumot szerzett. Második helyre került a radikális párt 100 mandátummal, míg a jobboldali köztársasági és a radikális szocialisták sorban utának következnek. A lezajlott országos választások kilengéseinek egyébként 10 emberélet esett áldozatul.

— A BÍRÓSÁG FELMENTETTE MÁRK DR. VÁSÁRHÉLYI ÜGYVÉDET AZ OKIRATHAMISÍTÁS VÁDJÁ ALÓL. Marosvásárhelyről jelentik: Élénk emlékezetben áll még az az okirathamisítási ügy, amelynek központjában dr. Márk Miklós, ismert marosvásárhelyi ügyvéd állott. Márk Miklóst okirathamisításért jelentette fel özvegy Mihály Károlyné és a marosvásárhelyi törvényszék ma tárgyalta az ügyet, amelynek folyamán Morar közzégyőz kijelentette, hogy a család előtte írta alá azt a felhatalmazást, amellyel a kérdéses összeget Márk Miklós ügyvédre ruházták át. A törvényszék ezen az alapon mondotta ki ítéletét, amely fölmenti dr. Márk Miklóst a vád- és következményei alól. A felmentőt viszont igényével polgári perre utasította.

— MEGÉRKEZTEK AZ ÚJ KÁROLY-FEJES ÉRCPÉNZEK. Bukarestből jelentik: A konstancai kikötőbe újabb szállítmány futott

be az új 10 és 20 lejes ércpénzekből, amelyek már Károly király arcképével készültek. A mostani szállítmány értéke 365 millió lej. — Még egy 200 millió értékű 5, 10 és 20 lejes szállítmányt várnak, amelynek megérkezése után forgalomba kerülnek az új Károly-fejes ércpénzek.

— EGY TISZAZUGI HALÁLRAITÉLT ASZ-SZONY MEGSZABADULT A KIVÉGEZÉSTŐL. Szolnokról jelentik: A szolnoki törvényszéken ma reggel ismét megjelentek a tisztazugi arzenpörökben elítélt asszonyok, névszerint a kötélt általi halálra ítélt Lipka Pálné és az életfogytiglani fegyházbüntetéssel sújtott Sebestyén Bálintné, Köteles Istvánné és Holiba Károlyné, akik részben férjüket, részben pedig hozzátartozóikat segítették másvilágra a jól bevált tisztazugi módszer segítségével. — Most érkezett le t. i. a szolnoki törvényszékhez a magyar királyi kuriának végső fokon hozott ítélete, amely a táblai ítéletet az itt említett méregkeverő asszonyok javára módosította, amikor Lipka Pálné halálbüntetését életfogytiglani fegyházra, a Sebestyén Bálintnéét 15 évi fegyházbüntetésre, csökkentette, a másik két elítéltét pedig helyben hagyta. A tisztazugi méregkeverők izgalomtól reszketve várták a táblai ítélet kihirdetését és mindnyájan látható megkönnyebbüléssel, szinte boldogan vették tudomásul, hogy az ítélet megkímélte őket a bitófától.

— ARADON LETARTÓZTATTAK EGY CSALÓ ÜGYNÖKÖT. Aradi tudósítónk jelenti: Több újszentannai gazdálkodó feljelentésére az aradi törvényszék ügyészége vizsgálatot indított Révész Béla aradi ügynök ellen. Révész hagyatékvesztéshez szükséges magvakat adott el a gazdáknak, azzal az ígérettel, hogy a termelt hagyatékban benne átvesszi. A termést ugyan elvette, de bönöket nem adott, ellenben a hagyatékot ellenértékeképpen átadott fedezeti váltókat leszámítoltatta, úgy, hogy az érdekelt gazdákat a bankok egymásután perelték be. — Révész kihallgatása után a vizsgálóbíró letartóztatta és vizsgálati fogságba helyezte.

— HAZKUTATÁS A VOLT TEMESVÁRI PÉNZÜGYIGAZGATÓ LAKÁSÁN. Temesvárról jelentik: Közlöttük, hogy Bocu Sevért, volt tartományi igazgató lakásán házkutatást tartottak. Most házkutatás zajlott le Lázár Kornél, volt temesvári pénzügyigazgató, valamint dr. Jaga lakásán is, akivel Lázár pénzügyigazgató korábban szorosabb kapcsolatot tartott fenn. A vád szerint a volt pénzügyigazgató annak idején a társa által felhajtott ügyeket a legkedvezőbben intézte el. A vizsgálóbíró, a még folyamatban levő nyomozás miatt nem adott ki hivatalos jelentést.

— A CSIKI ERDŐPANAMA KERESKEDŐ FOGLYAI SZABADLÁBRA KERÜLTEK. Marosvásárhelyről jelentik: A marosvásárhelyi ügyészeg a csiki erdőpanama ügyében lefolytatott hosszas vizsgálata után, megállapította, hogy a letartóztatott kereskedőket semminemű vád nem érheti, mert a falusi lakosság önszántából adta el az erdőbönöket. A vizsgálóbíró ennek folytán, dr. Smilovits Sámuel marosvásárhelyi, Insler Emil holli és Weinrauch Mór tölgyesi fakeskedőket szabadlábra helyezte, sőt a még fogvaletvő négy fatermelő vizsgálati fogságát is feloldotta. Csupán két erdőmérnök, Frutia Gavril birtokos és erdőtermelő, azonkívül Cretescu inspektor maradtak előzetes őrizetben. — A gyorsan lepergő vizsgálat az ő helyzetüket is tisztázza pár napon belül.

— MINDEN RUHÁJÁT ELLOPTA A CSE-LÉD. Manoil Josif brassói CFR hivatalnok feljelentést tett a hatóságoknál Kardos Erzs 18 éves cselédje ellen, aki az elmúlt napok egyikén ellopta feleségének egész ruhakészletét és a lakásban levő 7300 lejt is magával vitte. A lány alacsony, fekete, sántít. — A brassói ügyészeg közölte, hogy a meglopott hivatalnok kára meghaladja a 40 ezer lejt.

— MAGYAR ALVEZERE VOLT A SZÉT-URGASZTOTT BESSZARÁBIAI RABLÓ-BANDÁNAK. Kisenevből jelentik: A Hotin-megyei Edinec erdőben, az ott portyázó csendőrkülönemény két gyanus külsejű emberre lett figyelmes, akik minden felszólítás nélkül lövöldözni kezdtek a csendőrökre. — Ezek azonnal rajonálba fejlődtek és felvették a harcot. A küzdelem folyamán került az egyik támadót megsebesíteni, míg a másik, a csendőrgyűrű ellenére, egérutat nyert. Az elfogott csavargóról a vallás során kiderült, hogy azonos a hónapok óta körözött Poliscuk banditával, Besszarabia rémével. Politikuskot beszállították Kisenevbe, ahol részletes kihallgatása alkalmával bevallotta, hogy egy Budai nevű erdélyi magyar volt a jobbkeze, aki azonos a csendőrgyűrűn át megszökött banditával. A rabló különben bevallotta azt is, hogy már napok óta az a gondolat foglalkoztatta, hogy önként jelentkezzene a hatóságok előtt, mivel a bandita-mesterség a mai válságos, nyomoruságos világban, már egyáltalán nem fizetődik ki.

Restaurant Grand
CONSTANȚA
Kittűnő bécsi konyha és magyar borok
Német vezetőség.

— ÉTVÁGYTALANSÁGNÁL, ROSSZ GYOMORNÁL, BÉLREKEDÉSÉNél, RENYHE EMÉSZTÉSÉNél, ANYAGCSEREZAVAROKNÁL, CSALÁNKIÜTÉSÉNél, és BŐRVISZKETÉSÉNél a természetes „Ferenc József” keserűviz rendbehozza a gyomrot és a belek működését s megszabadítja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól. Az orvostudomány több uttorőre megállapította, hogy a Ferenc József viz abszolút megbízható hashajtó. A Ferenc József keserűviz gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— UJRAÉPÍTIK A GYARMATÜGYI KI-ALLITÁSON ELHAMVADT HOLLAND PAVILLONT. Párisból jelentik: A Párisba érkezett jelentések szerint a holland kormány elhatározta, hogy a gyarmatügyi kiállítás leégett holland pavillont ismét újra építteti. Az új holland pavillon természetesen nem lesz olyan káprázatos pompájú, mint az elpusztult épület, de azért ez is megfelel majd a célnak. Az új pavillont már három héten belül felépítik s abban a tűzkatasztrófából kimentett néhány nagyértékű tárgyon kívül most már a gyarmatügyi-muzeum ritkaságait fogják elhelyezni. A gyarmatügyi kiállítás legvonzóbb attrakciója a holland gyarmatok bennszülött táncosnőinek mutatványa volt s minthogy azoknak ruhátárát is sikerült a pusztulástól megmenteni, a bennszülött színház továbbra is megtarthatja az előadásait.

— JULIUS ELSEJÉIG LEHET FÉLÁRON BUKARESTBE UTAZNI. A bukaresti cserkészkiállítás — melynek látogatói féláru vasuti jegykedvezményre tarthatnak igényt — július elsejéig tartják nyitva. A cserkészkiállítás látogatói ugyanazzal a jeggyel, mellyel Bukarestbe jöttek, visszautazhatnak a kiinduló állomásra. Itt említjük meg, hogy a cserkészkiállítás által forgalomba hozott sorsjegyek sorsolási dátuma július 1. Az ingyenes visszautazásra szóló igazolványokat a cserkészkiállításon csak június 30-ig állítanak ki.

— MÉG ILYEN KARAMBOL NEM VOLT. Párisból jelentik: Chateauroux közelében egy katonai repülőgép olyan alacsonyan repült az úttest fölött, hogy az országuton haladó autós utasai közül kettőt megölt, kettőt pedig életveszélyesen megsebesített. A katonai repülőgép pilótáját leszállás után azonnal letartóztatták.

— VIZ ALATT A BRASSÓI CEMENT-GYÁR. A hatalmas esőzések következtében megduzzadt Tömös patak elöntötte a brassói cementgyár egész környékét és udvarát. A gyár közelében levő házakba betódult a víz, az udvarokról elvitte az apró házállásokat, a házakat pedig alaposan megrongálta. A kár jelentős.

— A CSIKTAPLOCZAIKÁK KÁROLY KIRÁLYTÓL KÉRIK A GARÁZDALKODÓ BÍRÓ-JUK ELTÁVOLÍTÁST. Csikszere dai tudósítónk jelenti: Csiktaplocza községet már mintegy 2 év óta interimár bizottság vezeti, a melynek, — a bizottság megalakulása óta, — a többszöri fegyelmi vizsgálat ellenére, Csedő Imre az elnöke, akit a község polgárai, vagyonkezelése és hivatalos működésének hibái miatt, nem néznek jó szemmel. Csedő eltávolítása ügyében, a község polgárai már egyezben interveniáltak Csikvármegye nemrég kinevezett prefektusánál, Dinu Stolejanunál, minthogy azonban kérelmük semminemű elintéztést nem nyert, a lakosság most öfelségéhez akar fordulni az önkényeskedő bíró menesztése érdekében. Csedő ellen az illetékes igazságügyi hatóságok előtt, nagyszámú büntügyi és polgári per van folyamatban.

— Bukarest—Szófia: két óra. Ma megnyílt az ARPA repülőforgalmi társaság új balkáni repülőjárata Bukarest—Szófia—Szaloniki irányában. Idáig vasuton Bukarestből Szófiába 36 óra alatt lehetett utazni, az új repülőjárat segítségével Bukarestből a bolgár fővárosba két óra alatt, míg Szalonikibe öt óra alatt viszik az utasokat az ARPA repülőgépei.

— KATASZTRÓFÁLIS HÖHULLAM AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN. Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államokon vasárnap katasztrófális höhullám seprét végig. A hőmérséklet helyenként elérte a 100—120 Fahrenheitot. Az „Exchange Telegraph” szerint kétszáz ember kapott napzsúrát. A borzalmas hőseget éjszaka heves vihar váltotta fel, ami nagy károkat okozott. Ideérkezett jelentések szerint Angliában is elviselhetetlen forróság uralkodott, aminek következtében tizenegy ember meghalt.

— PETROZSÉNYI, PETRILLA ÉS LONYA-I T. ELŐFIZETŐINKHEZ. Szíves tudomásulvétel végett közöljük, hogy július hó elsejétől az előfizetői lapkezelést Joó Dénes, leépített lupényi bányaaltisztre bíztuk, s jelzett naptól kezdve, a dévai fiókkiadóhivatalunk által kiállított nyugták alapján, kizárólag nevezett jogosult az előfizetői díjakat, — így a hátralékokat is, — beszedni. A lapkezelésben beálló változásra való tekintettel, esetleges reklamációkat szöbelileg Joó Dénes urnál, Petrozsényi, Calea Regele Ferdinand 110. szám alatt kérjük előterjeszteni, vagy pedig írásbelileg a dévai fiókkiadóhivatalunkhoz jeleníteni.

VIGYÁZAT — MAZOLVA. Tökés Ernő, aki minden kormánypálozásnál előtérbe furakodik és mindig érvényesülni akar, a háromszékmegei csufos kudarc után nem nyugodott meg hanem újabb fába vágta a fejszéjét. Valami értekezletet hívott össze Brassóba, saját kijelentése szerint olyan ügyben, mely minden kisebbséget érdekel. A meghívók kimentek, de a meghívottak nem jöttek el. Az első defektet az értekezlet ott kapta, hogy Tökés Ernő a gyűlést a brassói református iskola termében hívta össze, még pedig természetesen az egyházi vezetőség előzetes hozzájárulása nélkül. Az egyház vezetősége udvariassan elhárította a nem kívánt dicsőséget és közölte Tökés Ernővel, hogy a református iskola nem áll az összehívott értekezlet rendelkezésére, mert iskolában tartozatos üléseket tartani nem lehet. Erre egy brassói vendéglőbe tették át a burkolt célu és csak titokban összehívott értekezlet színhelyét. Az ülést azonban itt sem lehetett megtartani, mert mindössze hárman jelentek meg: Tökés Ernő, Tökés egyik Brassóban lakó ügyvéd sógora és egy ismeretlen öreg ember. A meghívottak egy része udvariassan kimentette távolmaradását, egy része pedig még válasza sem érdekesítette a meghívást. Kiváncsiak vagyunk, vajon miben sántikál megint Tökés Ernő? Minden esetre jó lesz a jóhiszemű magyaroknak résen állani, nehogy valami kalandba csábítódjanak bele egyesek pusztá tájékozatlanságból és jóhiszeműségéből.

★ BRASSÓI ORVOSI HIR. D. Voina Aurél egyetemi magántanár, a brassói kórház főorvosa, bór- és nemibetegségekben és kozmetikában rendel 3—5. Kórház-utca 16.

— ÁTVÁGTA NÉGY GYERMEKE NYAKÁT. Berlinből jelentik: Borzalmas családirtás színhelye volt a felsőpfalzi Neumark városka. Stiegler Mihály harmincegy éves özvegy kömi ves hétfőn éjszaka álmukban felvágta nyolc, kilenc, tíz és tizenhat éves gyermekei nyakát. A szerencsétlen kis teremtesek egy hang nélkül elvéreztek. Az apa ezután eltávozott a lakásból. Valószínűnek tartják, hogy valahová elbujdosott és öngyilkos lett. A borzalmas tett magyarázata a nagy nyomor lehet, amiben a család hosszú idő óta tündökött.

— ELFOGTAK EGY ÁLLAMI TISZTVEISELŐT, MIKÖZBEN ÉPPEN SZEBREVÁGTA A BAKSIST. Bukaresti tudósítónk jelenti: Protopopescu cetatea-albai földbirtokos már évek óta bérelte az állami halászlati igazgatóságtól a környék néhány halastavát. Most Bukarestbe érkezett, az idei bérösszeg rendezése céljából. Constant Jonescu, a halászlati vezérigazgatóság irodafőnöke ígéretet tett neki, hogy háromszáz ezer lej baksist elintéz minden nehézséget. A földbirtokos az ügyességnél feljelentést tett Jonescu ellen és amikor a megtevédt állami tisztviselő megérkezett a Str. Polona sarkán kitérő találkozóra és zsebevágta a kialakított baksist, előléptek az elrejtőzött detektívek, hogy letartóztassák. Jonescu azonban hirtelen egy autóra vetette magát és amerikai kalandorfilmekre emlékeztető módon megkezdődött az üldözése. A földmívelésügyi minisztérium előtt sikerült a detektíveknek Jonescut utólrni. Megmozgása során már csak ötven darab ezrest találtak nála s úgy látszik, a megtevédt állami tisztviselő az autón való száguldas közben elszórta a pénzt, nehogy a detektívek nála megtalálhassák.

— A BECSI ROTSCILD HÁZ FŐNÖKE TÁVOZIK AUSZTRIÁBÓL. Bécsből jelentik: Rotschild Lajos báró, a bécsi Rotschild-ház főnöke, állítólag elhagyja Ausztriát. Bankját, háztartását és széles körben ismert versenystábját feloszlátja. Rotschild távozását Londonban élő bátyjának legutóbbi látogatásával hozzák kapcsolatba.

Astra (Apolló) Mozdó
Brassó

Kedden, szerdán és csütörtökön mindenütt órási sikert aratott:

AZ UCCA ANGYALA
című hangosfilm fut. Főszerepben: Janet Gaynor és Charles Ferrall.

FIGYELEM! Jön: FIGYELEM!

A tengerészkapitány
Főszerepben: Lya Eibenschütz, Harry Liedtke, Maria Pandler, Fritz Kamper, Hans Junkermann.

Telefon: 518 **„MODERN MOZGÓ”** BRASSÓ

Ma kedden utoljára német beszélőfilm szenzációnk

„Ember, aki ölt”
Conrad Weidt és Heinrich Georghe-val.
WESTERN BESZÉLŐGÉP.

Holnap, szerdától premier! Német filmoperett

Előbb a Hanna, aztán a Panna
(Egy jó házassághoz nem kell hozomány)
Németül beszélő, énekes, táncos vigoperette
Magyar feliratok.

Ruhákat végleg icsi, tisztít: CZINK, CLUJ. Postaküldeményeknél 20% engedmény.

— 30 ÉVES ÉRETTSEGI TALALKOZÓ. Vasárnap tartották a csiksomlyói gimnázium 1901. évben érettségizett tanulói 30 éves találkozókat. A találkozóon huszan jelentek meg. Csiksomlyó képe az ő érettségijük óta megváltozott, ma gimnázium sincs.

— NEM ÉRDEMEK BUNTETÉST, MERT A KORMÁNYRA SZAVAZOTT. Nem mindennapi védekezéssel akart kibujni a büntetés alól Janó Imre gyimesközéplaki csángó. A bíróságtól nem kevesebbet követelt, hogy, mivel 25-ször ütött pecsétet a kormányra, — nem tudjuk, hogy úgy értékelte-e, hogy 25-ször szavazott le a választáson, — nem érdemel büntetést azért a kis verekedésért. Amikor a bíróság nem akarta figyelembe venni politikai érdemeit, mint enyhítő körülményt sem, ezen való felháborodásában hatalmas politikai beszédet tartott, amelynek során kifejtette, hogy jobb volna, ha az urak is inkább azon elmélkednének, hogy miért nem szavaztak a kormányra, mert annak a kenyérét eszik, nem pedig azzal töltse a drága időt, hogy őt, a kormányt ilyen hasznos emberét megbüntessék. A bíróság természetesen nem respektálta a politikában nagy jártassággal bíró csángó beszédét, hanem szépen kiszabta rá a verekedésért járó büntetést. Az ítéle-

tet reftentet sértődöttlen fogadta a politikus csángó és mind azt hangoztatta, hogy majd ellátja ő az urak baját, mert biztosan a kormány ellenségei.

★ A NYÁR SOK ÖRÖMET TELI SZÍVVEL élvezik már annak barátai. Kirándulásokra járunk, kóborolunk vadregényes tájak között és csodáljuk a természet örök szépségét. — A nyár sok szórakozása mellett mindenki annak örül, a legjobban, hogy fürdeni, strandolni lehet. A strandolás nemcsak kellemes, de olcsó és egészséges szórakozás is így megérthetjük, ha annyi rajongója van. — A strandoláshoz csak egy szép fürdőruha kell. Olyan, amely anyagában garantált, kivitelében páratlan, s amely aztán e kellemes tulajdonságai folytán kidomborítja az alak szépségét, formáit. A jó fürdőruha olyan kell legyen, mint a kifogástalan harisnya: hozzá kell simuljon a testhez, kényelmes kell legyen, s biztosítani kell a test szabad mozgását. Ilyenek az elismert Hercules fürdőruhaszek, amelyek szépségükkel, jószágukkal fogva, ma már a legkeresettebbek, s amelyeket a legszebb divatszínkeben és összállításban hozza forgalomba a kitűnő gyár minden le-rakata. Fáradjon be a brassói Hercules üzlet-be, (Kapu-utca 41.) mutattassa meg magának a nagy választékot és meglátja, hogy a nyár szokszorosan örömet fog Önnek szerezni.

Közgazdaság

Uj rend készül a tojáskivitel terén

Leszállítják, sőt a szövetkezetek számára teljesen szabadrá teszik a tojásexportot

Bukarest, június 30.

A kereskedelmi miniszteriumban most készült a tojás-standardizálási törvény módosító javaslatát. Mint ismeretes, a régi törvény alapján sorozatos visszaélések történtek — és amint annak idején részletesen megírtuk, súlyos vádakat emeltek Madgearu miniszter ellen, aki a régi standardizálási törvényt alkotta. Információink szerint az új tojás-standardizálási törvény az alábbi változásokat tartalmazza:

1. Az új törvényjavaslat is előírja a tojás standardizálását, de megengedi a nem válogatott tojás exportálását is.
2. Ezután a standardizálást a kerületi hivatalok helyett, minden cég saját maga

végzi, sőt a standardizált tojásnak minősített árut is a cég bélyegzi le és csak a határon állítanak fel egy ellenőrző bizottságot, mely megállapítja, hogy az exportőr tényleg helyesen válogatta ki a tojás-árut, a saját felelősségére.

3. Az új törvényjavaslat szerint a nem standardizált tojás kiviteli illetéke az eddigi négyszeres illeték helyett csupán kétszeres lesz a standardizált tojás illetékének.

4. A szövetkezetek illetékmentesen szállíthatnak ki az országból tojásárut. (Ez a pont a tojásexportőrök anyagi csődjét eredményezheti.)

5. A tervek szerint a nem standardizált tojás kiviteli illetékét az eddigi 1 lejről 25 banira csökkentik.

HOOVER-HAUSSE a budapesti tőzsdén

Budapest, június 30.

A Hoover-moratórium nyomában beállott értékpapír-hausse a budapesti tőzsdén is érezteti hatását. Az ipari papírok átlag negyven százalékkal szöktek fel, amivel azonban még mindig alig haladják túl három hónappal ezelőtti árfolyamukat.

Az emelkedés az utolsó héten az egyes fontosabb részvényekben a következő: Kereskedelmi Bank 6.3, Bauxit 48.—, Köszén 31.4, Salgó 37.7, Urikányi 37.5, Ganz 61.3, Fegyver 32.8, Nova 48.—, Nasici 25.7, Gummi 45 százalék.

A tendencia továbbra is emelkedő

Hoover üzenete

A Hoover-féle üzenet igazi jelentőségét az üzenet időpontjának megválasztása adja.

Kedvezően volt megválasztva az időpont, mert tetőpontjára jutott már az a pánikhangulat, amely az egymásiránti bizalomra felépített hitelszervezetet a legkönnyebben tudja elpusztítani. Hiszen a német közgazdaságnak éppen úgy, mint az osztráknak, legnagyobb baja az volt, hogy a tőke egy jelentékeny része menekült az országból. Mindenki várt ebben a hangulatban valami megváltást s ezt hozta meg a Hoover üzenete.

Hoover javaslata egybeesik a konjunktúra visszafelfrödésének a megszűnésével. 9A német konjunkturakutató intézet legutóbbi negyedévi jelentésében pesszimiztikus alaphangja dacára azt mondja: „Der vordem vorhandene starke Zug zu weiterer konjunkturreller Verschlechterung besteht nicht mehr im gleichen Grad. Die Rückgangstendenz ist im allgemeinen leicht abgeschwächt.” Igaz ugyan, hogy ugyanez a fel a további depressziótól, de, ha figyelembe vesszük, hogy az Egyesült Államokban a folyó évben a gyapotfelhasználás havi mértéke megközelíti a múlt év márciusának forgalmát, hogy az automobiltermelés a folyó év elején fennállott depressziót szintén elhagyta s az áprilisi termelés a folyó év januárjában mutatkozott termelésnek a kétszerese, hogy az Egyesült Államok nyersvastermelése hirtelen megint előretört, hogy a közszentermelés ugy Németországban, mint az Egyesült Államokban újra emelkedni kezd, úgy joggal várhatjuk, hogy a pénz- és tőkepiacnak megjavulása mellett újra egy erősebb nekilendülés fog bekövetkezni, különösen akkor, ha Hoover üzenete nemcsak moratóriumot jelent, hanem a lefolytatandó tanácskozások tényleg a válság megoldását teszik lehetővé.

Az európai és amerikai tőzsdéken fellépő hossz az egész világ együttérzésének kifejezésre juttatása.

A Hoover javaslata amellől nemcsak moratóriumot jelent, hanem tanácskozások megindítását is, amelyeknek célja a válság kibogozása, igazi segítség nyújtása, az Amerikában, Svájcban és Franciaországban sterilizált aranyának a termelés megtermékenyítésébe való visszavezetése.

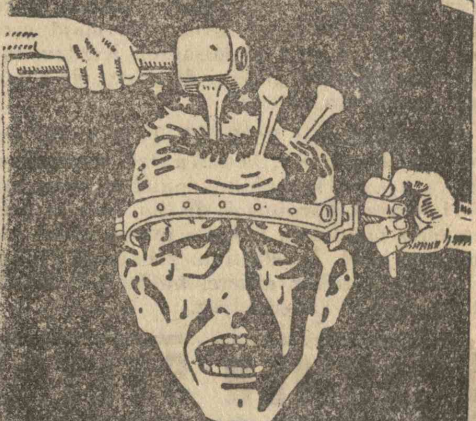
A legközvetlenebb és legnagyobb érték azonban abban nyilvánul meg, hogy a hitelélet dezorganizáltsága megszűnik. Remélhető, hogy a nemzetközi hitelrelációk újra normális módon fognak lebonyolódni. Megszűnik az a nagy tökevvisszavonás, amellyel eddig Amerika kétségbeesett az adós európaiakat. — A megindult angol tökevvisszavonás előreláthatólag szintén csökkenni fog. A gazdasági élet idegrángatódjása megszűnik s lehetővé teszi,

Tőzsde

1931. június 30

Zürich, (nyitás): Berlin 122.67, Amsterdam 207.95, New-York 516.90, London 2312 háromnegyed: Páris 2022, Milánó 2705, Prága 1530, Budapest 9002.50, Belgrád 912 háromnegyed: Bukarest 307, Varsó 57.90, Bécs 72.83.

NEURALGINE

JURIST

FELÜLMULHATATLAN
GYÓGYSZER
EJFÁJÁS HÜLES MIGRÉNÉ
REUMÁS FAJDALMAK
ELLEN

PHATÓ MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN ÉS DROGERIÁBAN

Snott

Magyarország—Románia tenniszmérkőzés 6:2

Bukarest, június 30.

Tegnap végetért a magyar-román teniszeverseny, melyet a magyarok 6:2 imponáló fölénnyel megnyertek. A párosban Gabrovitz—Leiner győzött Botez—Hamburger ellen 6:1, 6:0, 9:7. Bánó—Krepuska verte Poulieff—Schmidt

párt 6:0, 6:4; 1:6; 6:2 arányban. A férfi egyes versenyek a következő eredményekkel zárultak: Bánó—Bunea 6:3, 6:8, 6:1; 6:4. Botez—Leiner 5:7; 5:7, 6:2; 6:1, 6:2. Poulieff—Krepuska 6:2, 7:5, 6:2. Gabrovitz—Cantacuzino 6:1; 6:2; 6:2.

Temesvár válogatott—Budapest amatőr válogatott 3:1 (1:1)

Temesvár, június 30

Az aradi minimális gólarányú győzelme után a budapesti csapat már kevesebb szerencsével játszott a Bánát fővárosában. A temesvári válogatott nagyon jól játszott és megérdemelten győzött. A 10-ik percben Rajnai rugta a vendégek vezető gólját. A 20-ik percben Buzza egyenlített. Szünet után a 11-ik percben Kotormán szabadrugása vezet eredményre, majd a 25-ik percben Stocksbläger terhelte újabb góllal a budapestiek hálóját.

Vasas—Romania 5:1 (1:1)

Kolozsvár, június 30

Az első napi gyenge szereplés után meglepetést keltett a Vasas tegnapi győzelme. A közönség a Romania csapatában csalódott, melytől győzelmet remélt. Az eredmény nem annak a következménye, hogy a budapestiek jobban játszottak hét fón, mint előző nap a Haggibor ellen, hanem a Romania lélek nélkül, szokott formáján alul szerepelt. A Vasas az első perctől kezdve a mérkőzés végéig komolyan nekifeküdt a játéknak. A pesti profik szép támadásával kezdődik a meccs. A 20-ik percben a bal-szárny átadásából Dán megszerzi a vendégek vezető gólját. A 42-ik percben Istvánfi kézzel stoppol egy labdát a Vasas kapu előtt. A mindenki által észlelt hands-et nem fujja le Czinczár bíró, azonban egy pillanat múlva egy Vasas játékos kezére pattan a labda, a bíró most már szemfüles és tizenegyet ítélt a pestiek ellen. A közönség felháborodva ültet a nyilvánvaló igazságtalanság ellen. Ebből a vérszegény büntetőrúgásból születik meg a Romania egyetlen gólja, a

melyet Chifor lő hálóból.

A második félidő második percében Brunecker-Dán összjátékából utóbbi gólt szerez. Nicu kapusnak emiatt ellentéte támad-játékosársával és elhagyja a pályát. Chifor áll a Romania kapujába, aki eltekintve néhány ügyes védéstől, járatlannak mutatkozott a kapusi teendőben. A további gólok ezután természetes egymásutánban esnek. A 18-ik percben Stanzl futtában szenzációs gólt küld a felsősarokba. A 28-ik percben a Romania védelem „cicázik” a kapu előtt, a labdát lassan hátraadják: a fürgébb Egri kapuba gurítja. A 44-ik percben a kifutó kapus felett Dán 20 méterről lövi a befejező gólt.

Bíró Czinczár aki az említett tévedéstől eltekintve jól vezette a mérkőzést.

Beszékt—IAR 3:0 (2:0)

Brassó, június 30.

A budapesti amatőr csapat második brassói mérkőzését is megnyerte. Szébben játszottak, mint az első nap. Meglátszik rajtuk, hogy alkalmuk volt tanulni a jó proficsapatoktól Budapesten.

A 18-ik percben Bartos, a 37-ik percben Berecz voltak a góllövők. Az IAR is sokat támadott, de nem volt a támadó-sorukban egyetlen áttörő csatár sem. Kellett volna egy határozott csatár, aki kapuralóni is tud.

A második félidő 20-ik percében Borszédi újabb gólt rug.

A Beszékt csatárok fürgén és ügyesen mozogtak. Az IAR-nak nem volt jó napja.

Papadopol bukaresti bíró vezette a meccset.

IAR komb.—Olympia komb. 1:1 (1:1). Bíró: Braun.

Ferencváros—Brazilia válogatott 2:2 (1:2). Rio de Janeiróból jelentik: A budapesti proficsapat nagyon hízelgő eredményt ért el Brazilia válogatottja ellen. A második félidőben még egy gólt rugtak a pesti fiúk, de lesállítás címén a bíró nem ítélte meg.

Újra kikapott Délamerikában az Újpest. Montevideóból jelentik: A balszerencsével küzdő Újpest vasárnap 1:0 (1:0) arányú vereséget szenvedett a Penarol és Wanderers kombinált csapatától.

TENISZ—labdák Lei 45.-től
—ütők — 500.-től
felszerelések legolcsóbban
GELLER sportüzletében
Brassó, Str. Reg. Carol (Kapu-u.) 36
Egyesületi tagoknak 10% engedmény.

Már csak **4 nap** az Albina Bank által garantált
Kolozsvári Mentő Sorsjegy huzásáig
Főnyeremény Lei: 1,000.000
Nyermények összege Lei 4,000.000
Egész sorsjegy ára 100 Lei, fél sorsjegy ára 50 Lei, postai megrendelésenként 19 Lei portóköltiségre hozzáadandó. Sorsjegyek kaphatók tőzsdéken, bankokban, üzletekben, utcai árusoknál — Főbizományos: Brassóban **Derzsy Géza** nyug. ig. Strada de Mijloc 163, Bukarestben **B. Saharovic** Strada Sft. Apostoli 28, **Központi Sorsjegy** Iroda Cluj, Strada Memorandului 16. szám alatt. Szg. 2138

Iria: Baktay Ervin

Leirhatatlan, mennydörgő tapsvihar és örömrivalgás. Imám Baks hívei lerohanak az aréna padsorairól és táncolva, üvöltve, köpönyegeiket lengetve veszik körül a nap hőst. Felkapják a vállakra, aki pedig nem érhet a közelébe, rikoltva ugrádozik, mint megannyi kergült bakkecske. Most már mosolyog Imám Baks, lógó fekete bajusza alól kivillog fehér fogsora. És Gunga? Eltűnt, lahori híveivel együtt. Bizonyosan nem mosolyog már. Azt mondják, a homályban gyorsan elpárolgott és még aznap este elhagyta Patialát.

Mert a viadal végefelé már sötétedni kezdett és most már sebtében meggyújtott szurokfáklyák vetik táncoló fenyűket az örömitás tömegre és a diadalmas bajnokra. De még hátra van a siker koronája: Imám Baks végre leszállhat tisztelői válláról, hogy a Mahárádza elé járuljon, aki immár ismét kezében ül. A Mahárádza átnyújtja a rengeteg ezüstbuzogányt, melynek nyele karvastagságú és bunkója emberfejnél nagyobb. És abban a pillanatban felharsan az udvari katonazenekar pattogó indulója és az egész tömeg légrázó „Hai, hail!” kiáltásba tör ki. A Mahárádza autójára száll és üdvözlője közepette hagyja el az Arénát, miáltal a zenekar hirtelen átcsap a patialai himnuszba. Mindenki tisztelttéljesen feláll, mi, európai vendégek is.

De amikor az autó tovaporzott, a banda ismét rágyújt az indulóra és a boldog patialaiak megint közrefogják bajnokukat. Elindul az egész tömeg: elől a zöldkabátos, piros turbános katonabanda, utána a körülzongott Imám Baks, akinek testét most már átvett indus köpönyeg takarja, mögötte pedig az ujjongó zrek.

Indus birkózó-verseny

Imám Baks szeme csillog, vállán pihen a tömör ezüstbuzogány, amelyet a hozzátapadó dicsőséggel együtt megnyert szülővárosának, a szép Patialának.

És Patiala tudja, mivel tartozik hőseinek. Az olimpiai győztest nem ünnepelehet jobban hajdantán büszke szülővárosa. Zeneszóval vonul végig a városban az ünneplő tömeg és aztán a tulsó kapun át ismét a hatalmas közkertbe indulnak, hol sátorot alatti pompás lakoma várja a győztes bajnokot és híveit.

Hajnalfelé felébredtem, a messzeségből még akkor is hallatszott a zenekar kitarató indulója és az örvendő hangok zugása. Egész éjjel ünnepelte Patiala Imám Baksot, városuk fiát és India bajnokát.

Az ezerszinű indiai élet tarkaságában sok olyan figura ottlik a szemünkben, aminőköz foghatót keresve sem találhatnánk a nyugaton.

Ilyen indus speciálitás a dhóbi. A dhóbi tölti be itt a mosónő szerepét. azzal a lényeges különbséggel, hogy nem nő, hanem férfi. A mosás fontos művelését Indiászerte mindenütt és kivétel nélkül férfiak végzik. Külön kasztba tömörülnek a dhóbi és ami a legkülönösebb, kasztjukat a társadalmi csoportok ranglétráján magasabban álló kasztok tisztátalanának tekintik. Pedig a dhóbi éppen a tisztátalanság ellen küzd egész életében és napjának felét vízben állva tölti. De a hinduk fogalma a tisztátalanságról nem a testi szennyre vonatkozik: a születés határozza meg tisztátalnak vagy tisztátalannak tekintendő-e valaki. A születés pedig előző életek tettenek, az ugynevezett karmának az eredménye: jó cselekedetek, lelki

tisztaság, jó és tiszta kasztban való születésre vezet, amíg az erkölcstelen és tisztátalan életnek az a büntetése, hogy amikor a lélek ismét testet ölt, alant kasztban születik újra. Eszerint hiába pusztítja a szennyet a boldogtalan dhóbi és hiába ázik derékig vízben télen-nyáron, azért mégis tisztátalan marad. De reméljük (és ez megfelel a hindu néphitnek is) hogy a dhóbi megszenved ebben az életben az előző életek büncéért és következő születésében majd magasabb kasztban láthatja meg a napvilágot.

A legelőkelőbb angol háztartásnak is bele kell itt nyugodnia, hogy a mosás indiai stílusban történjék. Indiában is meretlen a mosókonyha és a „nagy-mosás” fogalma. Az európai háziasszonyok, akik a nagymosásnál és a mosónőkkel kapcsolatban oly sok bus tapaszlatra tehettek szert, talán még irigylik is az indiai háziasszonyokat hogy ettől a kellemetlenségtől megszabadultak. De az Indiában élő fehér ladyk, ugy látszik, nem tudják ezt a körülményt eléggé értékelni, — annyi bizonyos, hogy nincs a földnek még egy olyan teremtese, aki annyi szitokban és ócsárlásban részesülne, mint a szerencsétlen dhóbi. Némelykor ugyan rá is szolgál erre, de a legtöbb esetben nem tehet róla, ha kárt okoz. Mindemellett igazi keleti megnyugvással fogadja a legvaskosabb szidalmakat is és csupán egyetlen fenyegetés hat rá: mikor a háziasszony dörgő hangon jelenti ki a megszokott kulimáris hindusztáni idiomával, hogy „paiszá nehin dengé” dhóbi ilyenkor összehúzza a kezét, a fe-vagyis, hogy nem fizet a munkáért. A hér memszahe-ot (urnót) anyjának és nagyanyjának nevezi, (amit a hölgyek aligha vesznek hízlegésnek) és addig beszél, amíg megkapja a bérét. Hiszen a háziasszony hiába is fogadna más dhóbit, — egyik olyan, mint a másik.

A dhóbi a világot sem végezné munkáját a háznál. Eljön a szennyesért,

amit nagy halomba dobna, ő aztán le guggol a halmaz közepén, egyenként folszedgeti és minőségük szerint osztályozza a holmit, mondogatván „száth kamiz, csar csadar...” („hét ing négy lepedő”) és így tovább. A memszahe szépen bevezeti az adatokat (könyvbe, a dhóbi pedig batyuba köti mosnivalót és elvonul, miután lelkerő kötötték, hogy nem kap pénzt, ha nem hozza vissza a ruhát a kitűzött napon.

Most kezdődik a dhóbi munkájának érdekesebb része. Öt-hat kliens fehérnemű-batyuiul utnak indul a legközelebbi folyóvízhez — patak, csatorna vagy folyam — felé. A „nagyüzemre” berendezkedett dhóbi ökor hátára köti a rengeteg nagy batyukat, a kisüzemiéket viszont családtagjaik és a maguk hátán szállítják a ruhát a hely szinére. A dhóbi csak szabadban mos, teknőt, melegvizet, szappant nem ismer. A szappant egy indiai növényfajta helyettesíti, amelynek olyan tulajdonságai vannak, mint nálunk is használt szappangyökérnek.

A mosás maga egy történet, hogy a dhóbi derékig a vízbe áll és a fehérneműt egy óriási sima kőhöz csapkodja, olyan bőszerűen, hogy az avatallan szemlélő hajlandó volna azt hinni, hogy a derék dhóbi a finom selyemmel porrá akarja törni a követ. Jobb is nem látni, amikor a dhóbi a mi holmiainkkal üzi erőgyakorlatait. Ezen egy sem lehet segíteni, mert így történt a mosás Indiában, amikor még Buddha járt városról-városra, hogy szent tanát hirdesse és nagyon valószínű, hogy évszázadok múlva is ugyanígy fog visszhangzani a vizek partja a dhóbi fehérnemű-csapkodásától.

Műszaki könyvekben,

nyelvtanokban, szótárakban állandó nagyraktár a Brassói Lapok Könyvosztályában. Kérje díjtalan árjegyzékünket.

Iskolák Egyesülétek

— KIRÁNDULÁS A CSUKÁSRA. A Brassói Turista Egyesület július hó 5-én, vasárnap, a Csukásra rendez kirándulást. Indulás reggel 4 órakor a Kertsch-villa elől, kényelmes autóbusszokkal. Utirány: Bratocsa-hágó. Babarunka-gerinc, Csukás-csucs (1958 m.), Teszla-rét Tatrang-völgy. Részvételi díj személyenként 75 lej, mely legkésőbb szombat déli 12 óráig feltétlenül lefizetendő Verár Kálmán gondnoknál, (B. L. kiadóhivatala), vagy Ferencz Károlynál, Papp Mihály műszaki irodájában, (Weisz Mihály-utca). Vezető: Székely Géza.

— A MOTOCLUB ROMAN mult vasárnapra tervezett barcasági versenyét a rossz időjárás miatt vasárnap, július hó 5-ére halasztotta el. Bejelentések július hó 3-áig elfogadhatók. Korsorolás szombaton, július hó 4-én este 8 órakor lesz a Gewerbevereinban. A vezetőség.

— MAGYAR NÓTA-EST. A Brassói Magyar Dalárda az idén is megtartja szokásos nyári dalestélyét a Gewerbeverein kerti helyiségében, szerdán, július hó 1-én, kedvezőtlen idő esetében csütörtökön, július hó 2-án. Műsoron szerepelnek a magyar nótaköltészet legszebb termékei, a legelvezetesebb változatosságban, úgy, hogy Brassó dalkedvelő magyarsága minden tekintetben kedvesen szórakoztató-est emlékével távozhatik majd erről az igazán magyar mulatságról. Kezdeté este fél kilenc órakor. Belépti díj nincs, de a műsor megváltása kötelező.

— A BRASSÓI SZÉKELY TARSASAG szob, asztalos, cipész, kocsifényező, autókarszéria készítő, szobafestő, épület és butor mázó-fényező, kárpitos és díszítő, fodrász iparra keres tanulókat. Lakatos iparra senkit sem helyezünk el. Levélbeli megkeresések József Domokos főtitkár címére, küldendő, Kálvin János-utca 5. Válaszbélyeg.

CARMEN SYLVA

MOVILA TECHIRGHIOI

a világhírű tengeri gyógyfürdő és üdülő telep

Szezon június 1-től, október 1-ig. Kelet felé fekvő, szelektől védett strand, iszapos tó, melynek iszapja nagyobb gyógyhatású mint Daos. Pöstyén stb. — Iszapfürdők, tengeri fürdők, napfürdők Gyógyít rheumat, anyagcserebetegségeket, köszvényt, csontsérüléseket, nyitott sebeket, női bajokat, a gyermekek angol-korosságát stb. — Elsőrendű szállodák és penziók. Modern fürdőberendezés, fénykezelés, rádiókezelés, laboratóriumok stb. Felvilágosításokat és prospektusokat kívánságra küld: CARMEN SYLVA fürdő információs osztálya (jud. Constanța), 13419

Szerkesztői üzenetek

Z. J., Nagypárad. Egyelőre sem hír, sem remény nincsen arra, hogy a kérdéses rendelet visszavonják.

Hadt özeget. Külön utlevelet kell váltania egy a maga, mint a leánya számára, tekintettel arra, hogy a leánya külföldön marad. Az utlevél megszerzéséhez a következő okmányokra van szüksége: 1. Személyazonossági igazolvány. 2. Állampolgársági igazolványának közjegyzőileg hitelesített másolata. 3. Az előjáróság erkölcsi bizonyítványa. 4. Az illetékes ügyészség erkölcsi bizonyítványa. 5. Az adóhivatal nyugtája 25 lejről, melyet az utlevélnyomtatvány ára fejében befizetett. Ezt külön kérvényben kell kérni az adóhivataltól. 6. A sziguranak kedvező véleményezése. 7. A községi és globális adó befizetését igazoló adóhivatali nyugták. A kérvényhez mellékelni kell két fényképet. Az utlevél kiállítás díja: egy évre 600 lej, fél évre 400, három hónapra 265 lej. Az utköltökre vonatkozólag bármelyik menetjegyiroda felvilágosítást ad. Meg kell szereznie a magyar vízumot is, amelyre vonatkozólag a magyar követség, (Str. Boteanu), tájékoztatja önt.

Több érdeklődőnek. Mikes Imre: Erdély utja Magyarországtól — Nagyromániáig című műve könyvalakban rendkívül izéles, finom kiállításban jelent meg. A két kötetes munka ára fűzve 160.—, diszkötésben, (a két kötet egybekötve, aranyozva), 200.— lej. Vidékre portómentesen küldi, utánvétellel is, a B. L. könyvosztálya.

ROKONI FOK

— Rokonod ez a hölgy, akinek köszöntél? — Távoli rokonom. A harmadik feleségem második ura első feleségének a nővére. (Nebelspalter.)

RÖVID VÁLASZ

Hölgy (a fiatalemberhez, aki éppen pipára készül gyújtani): A pipafüsttől mindjárt rossz leszlek.

Fiatalember: Hát akkor ne pipázzék, nagysád.

(Vart Hem.)

ARLEJTÉSI HIRDETMEY

A Brassói Ref. Középiskolák Előjárósága pályázatot hirdet az ujonnan építendő brassói ref. felsőkereskedelmi iskola kétemeletes épületére. — A pályázat egyelőre a föld- és közműves, az ács, a bádgos, a vízvezetési és csatornázási munkákra terjed ki. — Az egyes munkanemekre csak törvényes képesítéssel és jogosítvánnyal rendelkezők pályázhatnak, a kik egyszersmind teljes anyagi garanciát is tudnak nyújtani.

A pályázatra vonatkozó költségvetési tárlapok, valamint az általános feltételek átvethetők július hó 1-től kezdve minden délelőtt 8—12 óráig a brassói ref. felsőkereskedelmi iskola igazgatóságától, (Calea Victoriei 7. szám), a lepecsételt ajánlatok ugyanott adandók be, július hó 11-én délelőtt 12 óráig.

Brassó, 1931. június hó 30-án.
Dr. Szele Béla Csia Pál Dániel Viktor
főgondnok. előlj. elnök. igazgató.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7:50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Traktorok, cséplők, elevátorok, motorok, hengerek, sziksziták és mindenféle malmi gépeket olcsón szállítunk. Friedrich-gépgyár, Temesvár. 13592

Eladó Bukarestben, banknegyedben új, 6 emeletes ház, központi fűtés, lift. Cim: Str. Smardan 11. 13667

Brassó, Szentpéteri-ut 7., vendéglő eladó. 194.000 lej adósság. Értekezni ugyanott. Zongor János. 13641

Eladó borok és pincefelszerelések. A felszámolás alatt álló Erdély-hegylajai Bortermelő Szövetésége rt. birtokában lévő borait, hordóit és pincefelszereléseit kis részletekben is eladóvá tette. Érdeklődőknek felvilágosítást ad Horváth Pál Áru-Nagyenyed. 13683

Villanyerőre berendezett komplett lakatos és vevőrárgyár üzemből a legmodernebb présekkel és szerszámokkal autogén-hegesztővel, kedvező fizetési feltételek mellett eladó, ill. ezen üzemből pénzes működő-társ kerestetik. Bővebbet dr. Gyulay János ügyvédnél, Temesvár. 13709

Eladó vadonatúj Frack-Smoking öltöny, jókarban lévő Jackett és Lord-kabát, valamint egy viselt raglán-kabát és egy 56 sz. Hochzylinder. Erdeklődni Brassó, Rendőrség 8. sz. szoba. 13703

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő:

BRASSÓI LAPOK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

MEGBIZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Déva: Str. S. Barnuțiu 10. (Osztián Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creanga 2. (Balogh Géza), Telefon 17. Hunyad: — Alsófehérmegye: — Marosvásárhely: Benjámín Árpád, Szentgyörgy-u. 6. — Nagyszeben: Str. Turnului 13. (Szigetváry László) — Nagyvárad: Str. Nic. Jiga 32 (Szabó Gyula) — Szatmár: Rákóczy-ut 37. (Kertész László) — Szatmár: — Máramarosmegye: — Szilágyosmilyó: (Helyperin Ernő) — Temesvár: Gyárvaros, Tigris-utca 4. (Halmágyi Pál) — Torda: Str. Regele Ferdinand 25. (Dénas József.) megbízások felvételére és fizetések átvételére fenti, helyi megbízottakon kívül a köv. központi megbízottak vannak feljogosítva: Bartha Géza Dán Dániel, Gerő Sándor.

Malom, hétéjárú modernül berendezett, Arad megye Sémakon kiváló buzatermő helyen eladó. Bővebbet Friedrich Testvérek, Temesvár. 13702

Allást keres

Egy gyakorlott fényképész, perfect pozitív, negatív retusor, felvételekben is abszolút jártas, állást keres. Vidékre is elmegy. Brassóban ideiglenes kisegítőmunkát is vállal. Szíves meghívásokat „jómegjelensé” jellegére a brassói kiadóba kér. 13701

Perfect bejáró szakácsnő azonnalra állást keres. Brassó, Honvéd-utca 4. 13707

Allást nyer

Gyermeektelen házaspár, nemetül beszélő, szorgalmas mindenes leányt, ki főzéshez is ért, 1000 lej fizetéssel vidékre keres. Jó ellátás és bánásmód. Bemutatkozni: Vogt mérnök-nél, Brassó, Lövész-utca c—26. 13714

Hentes és konzervgyár keres jó bizonyítványokkal rendelkező

hentesmestert.

Csak jó munkaadók vétetnek figyelembe. Ugyanott egy vagyon perzselt, 3 téher sószalonna kapható legutánosabb áron Cim 13623 szám alatt a brassói kiadóban.

Ügyes segédleányok és tanulóleányok felvétetnek nőruhaszalónba. Brassó, Arvaház-utca 7. 13708

Ügynökök kerestetnek minden városban egy olcsó, levegőjavító, desinficiáló, élelmiszereket konzerváló gép forgalomba hozatalára. Nagy nyereség. Szükséges tőke 7000 lej. Cim Rudolf Mosse, Brassó. 13706

Keresek kőfaragót kolozsvári mészko korlát megdolgozására. Jelentkezni lehet Wildmann mérnöki irodában, Brassóban, Vár-utca 42. 13702

Vegyes

6—8 szobás modern lakást keresek a Belvárosban. Címek: „Jó lakás” jellegére a brassói kiadóba. 13649

Kiadó 1 szoba konyhas lakás. Brassó, Szítás-utca 62. 13705

Itt az olcsósági hullám! Ebéd, vacsora-abonoma, étlap szerint 45 lej. Siessen mindenki az előjegyzéssel, Hatvanynál Brassó, Hosszu-utca 13. No. 5. vendéglő. 13713

Nagykereskedő 25 éves, szépnek mondott leánya vagyok. Hozományom 1.500.000 lej készpénz és berendezés. Ismerettség hiányában ezután kísérel meg disztigált urak ismeretségét megtalálni. Leveleket „Barna leány” jellegére a brassói kiadóba kérek.